

1918

NIV ARTISTIC REVISTA

Núm. ¹⁸
~~19~~
20.

Extraordinari

AGOMES

Preu: 1 pta.

NIU ARTISTIC

Revista mesal il·lustrada
amb col·laboració de les millors firmes catalanes

Desde el pròxim número de Febrer, augment de planes
i grans millores

Valdrà 25 centims

Sotscripció anyal 4 pessetes

Per sotscripcions i anuncis a la Redacció i Administració

Llibertat, 4 o Trafalgar, 4 (quiosc de periodics)

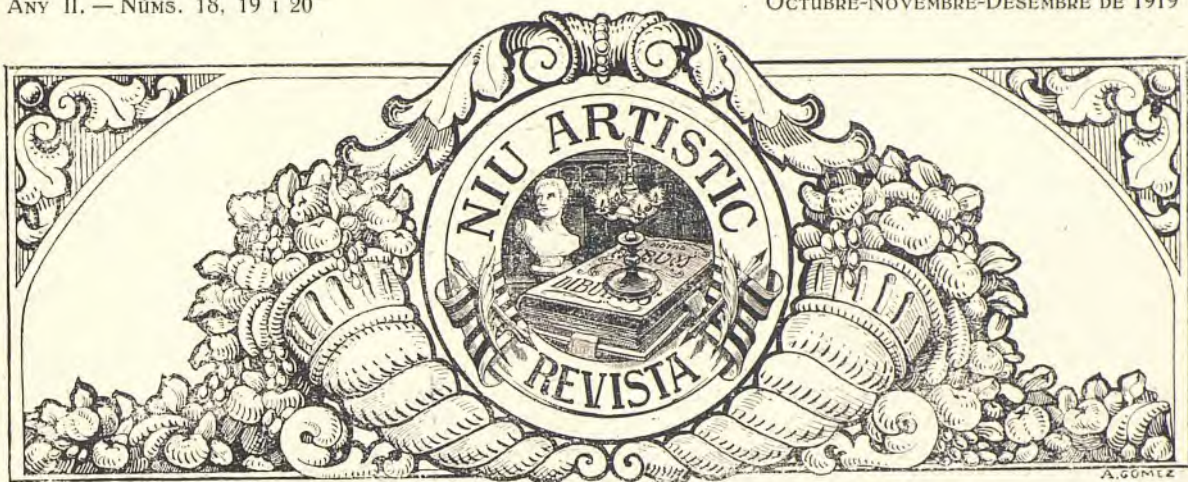

Index dels treballs publicats en el NIU ARTISTIC

TEXT

Abad (J. M. ^a).	D'un bell jorn.	Calsada Carbó (J.).	Madama Roxelana a son paíge.
Agró.	El fastasma.	»	Istiu.
Alamany Vilá (M.).	Fent punta.	Carcassona (B.).	A Clavé.
Alemaný Borrás (J.).	Grans de sorra.	Carner (J.).	Els dos rosaris.
Amat (M.).	Fé, Esperança y Caritat.	»	Corrandes.
Arús (J.).	Jo us lloaré, Sant Isidre.	Carrión (A.).	D'una dòna misteriosa
»	Cançó en l' hora de la neu.	»	El teu nom.
Ayné Rabell (J.).	L'ombra.	Casadevall Blanch (S).	Trista recordança.
Badimón (J).	Del natural.	Casamitjana Plandolit (Ll.).	Barcelonina.
Balasch Torrell (A.).	Esclat de Primavera.	»	Histèrica.
Baucells Prat (J.).	Epíleg.	»	La victòria d'En Jordi.
»	Claustrals.	»	Núvols.
Benavent (P.).	En despertar-me.	Casas (B.).	Hores de sol.
»	Cançó urbana.	»	Crepuscle.
Bigatà Jobicó (J.).	Elogi.	»	D'hores terrenes.
Bonavía (S.).	Els teus ulls.	»	Un cant a l'emoció
Borrut Soler (S.).	Solitud.	»	Hores de molta vida
»	Cançó de gesta.	»	sota d'un cel molt clar.
»	Del tren estant.	Casas Amigó (F.).	L'onze de Setembre de 1714.
Bosch Gimpera (P.).	L' Institut d' Estudis Catalans.	Casas Pagés (J.).	**
Bosch Romaguera (J.).	Agonía.	»	Novembre.
Busquets Punset (A.).	Present.	Castillón (A.).	La cegueta.
»	**	»	Intima.
»	D'un cançonet.	Catalá (J.).	De jorns que han estat.
		»	El geste d'En Batista.
		»	Il·lusions.

Catalá (V.).	Girona antiga.	Graells Castells (E.). . .	La nit.
Catasús (T.).	Pinzellada.	»	Vila florida.
Cirera Escala (J.).	Carta oberta.	»	En elogi a l'hostalera.
Coll (T.).	La festa del poble.	»	Divendres Sant.
»	El cafè del barri.	»	Minuet.
Colominas Bonet (J.). . . .	A ella	»	El «Grau».
Coloraines.	Noves d'art.	Granger (J.).	Disapte.
Cortils (X.).	Vespertina.	Grau Ros (F.).	Del Montserrat.
»	Ficció.	»	El clown.
Costa Pomés (J.).	Nota de bosc.	Graugés Camprodón (F.).	Elogi de les munta-
»	Nota de camí.		nyes.
»	La pageseta.	Guerau de Liost.	Alzina cremant.
»	Amorosa.	»	Lloança de la camisa.
»	Poncella òrfena.	Guimerà (A.).	A Shakespeare.
Delgàs (B.).	Sou digna.	Guinart (M.).	Vora l'ample riu.
»	Elegía.	Iglesias (I.).	Aubada.
»	Blanes.	»	Noces d'or.
»	Marthe	Jofre Jepi (R.).	**
Diví Toldrà (J.).	Primavera i Tardor.	Juncadella (D.).	Repòs augural.
»	Nou día.	»	Serenitat.
»	Asprors.	»	Follia galana.
»	Pro Teatre Líric Ca-	»	La font.
	talà.	»	La Mare de Deu
Doménec Gilart (J.). . . .	La malalta.		d'Agost.
»	Evelina.	López Picó (J. M.). . . .	Costa catalana.
Doria (E.).	L'eucaliptus i'l cuc.	»	Vetlla de nocés.
»	La libélula.	Manent Cisa (M.). . . .	Elogi del fang.
»	Observant un escar-	»	Epígrama de l'honga-
	bat.		resa.
Draper (J.).	Tres facècies de Cu-	Martí Marull (J.).	Encís.
»	pido.	»	Al temple.
»	La flama.	»	Cançó de tot l'any.
Esteva Gili (J.).	Pel camí de l'amor.	Martí Monteys (A.). . . .	Reis.
Farrán Mayoral (J.). . . .	L'Institut Idea.	Mas Casanovas (J.). . . .	Nit de Juny.
Ferré Roig (J.).	**	»	Nit de Novembre.
»	**	Mas Junyent (J.).	Raigs de sol.
Fló (J.).	Marina	»	**
Folc Capdevila (R.). . . .	Les masíes.	»	Nit.
»	Visió de guerra.	»	T'estimo.
Folguera (J.).	Oració de la hora	»	Contrallum.
	baixa.	»	Diumenge de Rams.
Forns Carreras (D.). . . .	L'apassionat.	»	La pau.
»	La noia trista.	»	**
»	Narrador per compro-	Mestres (A.).	La fornall.
	mís.	»	El millor soldat.
»	El teu coll.	Molinari (J.).	El meu cant de cada
Galimany Bartrolí (A.). . .	La rosada		día.
»	La malalta.	Morlius d'Andreu (R.). .	La cançó de les ones.

Redacció i Administració: Llibertat, 4 — Barcelona

ART CATALÀ

Dia de vent

Dibuix a la ploma d'En Ignasi Agudo Clarà

COMIAT

Amb aquest número, amic llegidor, ens despedim de tu. Çò et causarà, aixís de cop, cert astorament. Pensaràs, sens dubte: «aquesta Revista ja s'ha mort, com tantes altres, per manca de compradors»; o bé «ja s'han cansat de perdre quartos»; o també, donant-nos una ensabonada: «quina llàstima! ara que anava millorant!»

Mes no t'espantis ni somriguis amb excepcisme: no som morts ni pensem morir-nos; çò que volem fer és mudar-nos de roba, estrenar un trajo nou i, naturalment, fins que'l sastre el tingui a punt, no podem sortir al carrer.

Volem, en primer lloc, sortir puntualment, contant sempre amb la nostra voluntat, no la dels altres, com ha succeït darrerament amb aquestes vagues i lock-outs del dimoni, que ens han imposat el retràs obligatori, que han fet aturar els nostres entusiasmes, i que fins ens han menaçat si persistíem en volguer quedar al marge, fora de les lluites socials, que si bé particularment podien interessar-nos a cada hu de nosaltres, colectivament no'n volíem ni sentir parlar-ne.

Volem agrandir el nostre tamany i augmentar les pàgines fins a vint o més, tirar qualques dibuixos a dos colors i reproduir un quadre al menys a tot color en cada número.

Volem donar a la actualitat artística tota la importància que's mereix, ocupant-nos seriosament de les exposicions particulars que periòdicament se organitzen en els diversos salons d'art de la nostra ciutat, de les estrenes i representacions teatrals que sien dignes de la crítica, d'aquelles festes populars que porten el segell ben català i ben barceloní, de les festes aristocràtiques que'ns posen al nivell dels pobles més avançats, i fins dels films cinematogràfics que sobresurtin d'entre el garbuix un poc cridaner, un poc immoral, de les pel·lícules amb que'ns obsequien des del cine més car i més de moda fins al barracó de barriada.

Volem anar publicant acurades informacions dels monastirs, esglésies, monuments, paisatges i edificis de Catalunya, que per la seva història o per la seva vàlua artística sien dignes de fer-se'n ressò, escampant aixís arreu els coneixements sobre aquelles meravelles, com fan algunes il·lustracions estrangeres amb les bel·leses de les seves nacionalitats.

Volem tenir amb nosaltres tot lo bò i millor de la nostra terra, que les seves firmes honorin aquestes planes, honorant-les per part nostra amb la il·lustració de tots aquells treballs que sia possible. També a les orles i vinyetes hi donarem un caient ben plaent.

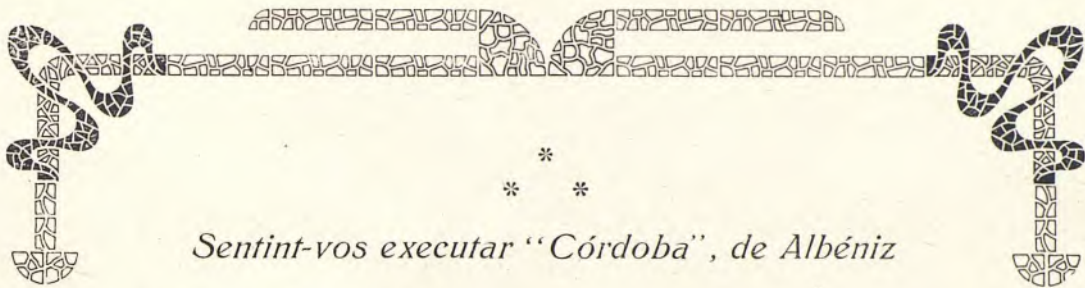
De política no'n farem pas, emprò dient que la Revista és catalana, ja està dit tot. Aimem a la nostra patria per sobre de tot; per enaltir-la estem disposats a sacrificar-nos i volem amb la nostra Revista donar-li tota la importància que li regategen esperits xorcs i forans.

Si a tot això hi afegim els propòsits de celebrar originals concursos de lletres, pintura i fotografia, i de regalar als nostres llegidors una obra d'art en cada número, creiem que la segona tongada de la nostra Revista pot ésser verament interessant i profitosa pels socis del «Niu» que hi trobaràn tots franca acullida, i pel públic, que tindrà la seguretat de tenir a les mans una publicació netament catalana i lluny de tot partidisme i capelleta.

I encara més volem, però això no depèn solsament de nosaltres; voldríem aparéixer quinzenalment, voldríem canviar el nom de la Revista, voldríem... moltes coses voldríem, però...

Tot çò ho ha de fer-ho l'apoi més o menys decidit de les personalitats que ens l'han ofert, l'ajuda material dels nostres consocis, sotscriptors, llegidors i amics, i l'entusiasme nostre que, com ha succeït fins ara, no ha de mancar mai.

Amunt i endavant, i a reveure!

Sentint-vos executar "Córdoba", de Albéniz

Amb vostres mans brodeu la melodia;
amb vostres mans, que polsen el teclat
tan suaument, que brolla l'harmonia
joiosa de que vos l'hagueu cercat.

I feu florí llavors la meravella
del perfumat misteri d'una nit
on el guspirejar de cada estrella
és un cor que flameja en l'infinit;
d'aquella nit tan fonament sonora
dins el silenci de sa solitud,
que's com un plor en l'alt del cel, que
l'alegría del día que ha perdut. [enyora

Mes portant un record de l'alegría
ve l'aire de la nit joguinejant,
amic fidel, ve a fer-li companyia
fent-li gentil ofrena del seu cant;
fulles i flors segueixen la tonada,
que acompanya el tecleix del brollador;
d'açí, d'allà, en folla desbandada,
donant al vent la caballera d'or,
venen dançant unes gentils doncelles
regines del misteri de la nit;
són les que fan desclourer les poncelles
i posen un amor dins cada pit...

Tota la nit se sent alleugerida
quan sent fondre's de sobte la cançó
i resta novament adolorida
voltada d'un silenci aixordadô...

Tot ha callat dins la ciutat sagnanta,
dins la ciutat del sol i de l'amor;

tot ha callat, tan sols la gusla canta
amb un accent planyívol de dolor;
més que cantar, talment sembla que plora,
mes el seu plor esdevé tan vibrant
que al seu compàs, reprèn la dansa mora
bella odalisca bruna i cimbrent,
que amb el peu nú i en catifa florida
la dansa va teixint i desteixint;
dansa d'amor, que es plenitud de vida,
les ombres de la nit va deixondint;
fulles i flors reprenen la tonada
mogudes per un aire joganê,
tota la nit se sent meravellada
que es la remor del día nou que vé;
plora la gusla al lluny, segueix la dansa,
se sent el llagrimex del brolladô;
dins cada cosa i naix una esperança
i es fa cada esperança una cançó.

Tota la nit se sent pel cant ferida
torbant el seu silenci aplanador,
mes per dissort aquell esclat de vida
se sent oprès per una gran foscor...

Nit ha vençut i ha mort tota alegría,
dances i cants de sobte han emmudit,
flames d'amor vetllant una agonía
tremolen els estels en l'infinit...

Les vostres mans, resten abandonades
amanyagant encara el blanc teclat,
restan seus, totes meravellades
del gran encís que d'elles ha brollat.

JOAN MAS JUNYENT,

Romea.—La temporada d'enguany ha sigut de les més migrades que hagi tingut el Teatre Català. Malgrat les firmes que han avalat algunes de les obres i malgrat dels èxits obtinguts per altres, no ha aparegut per enlloc l'obra desitjada, l'obra que mantingués l'esperança d'un proper renaixement de nostre Teatre.

No anem a fer una ressenya escrupulosa de les obres estrenades, perquè a la data que apareixerà aquesta crítica ja no interessarà a ningú i també perquè ja quasi no ens recordem de lo que hem vist sobre la escena del Romea, aon ha planat una grisor pesanta.

Començà la temporada amb la estrena de «Dijous Sant», drama poètic del conegut escriptor En Josep M.ª de Segarra, en el que'l ritme ofega l'acció i dilueix l'interès dramàtic amb estreps poc seriosos. Tampoc aquesta vegada ha sabut l'autor donar-nos la impressió de conèixer el teatre.

En Massó Ventós ens oferí «La primera flor» de son ingeni, que fou ensostrada sens perdó.

«Flacs naixem, flacs vivim», d'En Pous i Pagès, va tenir un èxit ressonant i que verament s'ho mereixia. L'obra està tractada amb soltura, els personatges es mouen naturalment i hi han situacions justíssimes, encara que nosaltres hauríem volgut que no hagués tan mal-tratat els nostres concellers, que no hagués traslladat a la escena totes les murmurations del carrer, en fi, que no hagués fet tanta política d'aquesta barata i comodona, que no tot està podrit a Barcelona.

En Josep M.ª Folch i Torres ens donà «La Rosabel de les trenes d'or», xamasa rondalla pel teatre d'infants.

L'ignasi Iglesias ens ha mostrat un nou fruit del seu talent amb «La senyora Marieta», comedia en dos actes, en la que retrata les nostres costums de mig segle enrera. Aquest nou caire del gran dramaturg no serà certament tan intens com l'altre, però es fa força interessant i desitjaríem fruit d'altres obres del mateix estil, en les que segurament perdria les timideses i vacil·lacions que's noten en la que ens ocupa. També ens oferí una joguina que se'n deia «Perdigons de plata», que era tan poca cosa que no val la pena de tenir-li en compte.

«El xicot tímid», d'En Poal Aregall, és una barreja de vaudeville, comedia còmica i comedia sentimental, que destaroten al oient i li fan perdre l'interès que li proporcionaria la obra amb una sola d'aquestes formes. D'altra part, hi ha algunes escenes molt ben tractades i que mostren en l'autor condicions per a seguir avant i delectar-nos amb noves comedies del seu gènere.

Una traducció de «El primer petò», d'En Juli Dantas, feta per En Ribera i Rovira, fou molt ben acollida pel públic, que fruit de l'encís d'aquella poesia que respira a tot lo llarg de l'hermós diàleg.

«Les ales de fang», d'En Puig i Ferrater, fou una decepció. Molt esperavem de l'autor de «La Dama enamorada», perquè encara que en «El gran enlluernament» ja notàrem un desví, no créiem en un desmai tan prompte del seu talent.

L'ambient de la obra és pagesívol i els personatges no parlen prou clar.

L'Alexandre P. Maristany continua enamorat de la cursileria de la nostra classe mitja amb «La vídua alegre», comedia que no afegirà ni un gra de sorra al bon nom que son autor ha sabut fer-se en el teatre.

Potser entremig d'aquestes estrenes se n'ha fet alguna altra, però no'n guardem record.

El treball dels notables actors del Romea ha sigut molt remarcable. Començarem per les senyores i començarem per posar davant de totes a la Esperança Ortiz, veritable esperança de la escena catalana. Les seves interpretacions ens l'han mostrada com a una actriu d'envejables condicions, de talent poc vulgar, modesta i afable, tot çò que fa preveure en ella una artista que ha d'assolir glòria i profit. La Maria Morera, la primera característica catalana, molt bé sempre i fent una creació de «La senyora Marieta». Aixerrida com ella mateixa, la Pepeta Fornés és una ideal ingènua. La Emilia Baró i la Elvira Fremont, un xic monòtones, un xic *manquées* en ses respectives parts.

Dels homes, en primer lloc no sabem qui, puix tots ells s'han mantingut en un pla igual, sense que això vulgui dir que no sien dignes d'aplauso, sino tot a l'inversa. L'Enric Giménez, equànim; En Nolla, valent; En Pujol, cada dia més ferm; En Bruguera cada dia més simpàtic; l'Aymeric, cada dia més graciós; i En Viñas, i En Torrents, i En Sirvent, i En Martí, i En Gisbert i En Pallac, tots ho han fet molt bé, però en conjunt ens ha donat la impressió de que no tindrien prou aguant amb obres de més empremta que les estrenades i les representades aquest any, que no resisitrien a la comparació amb aquells altres actors i actrius que trepitjaven les taules del Romea no fa pas gaires anys.

Hem de fer capítol apart per dos debutants: el Sr. Soler, que venia precedit de molta fama d'*allende los mares*, i el Sr. Giménez Sales, que no sabem si és

parent del director. Ni l'un ni l'altre ens han satisfet; el primer té una veu campanuda que cansa a l'oient, i el segon és encara molt jove i poc expert.

La presentació de les obres, en general, ha sigut acceptable. Moltes coses i molts defectes podríem trobar-hi i assenyalar-los al director Sr. Giménez, però sabem també que no tota la culpa és d'ell i preferim callar per no discutir baldament, i per honorar aixís millor al Teatre Català.

Pompeia.—Amb ocasió de les festes nadalenques s'estrenaren en aquest coliseu uns nous pastorets, que portaven per títol el sugestiu de «Marramau i Farinetes o el Diví Naixement», original del nostre col·laborador En Miquel Saperas Auví, el nostre amic En Joan Cumellas i el director de la companyia En Josep Claramunt.

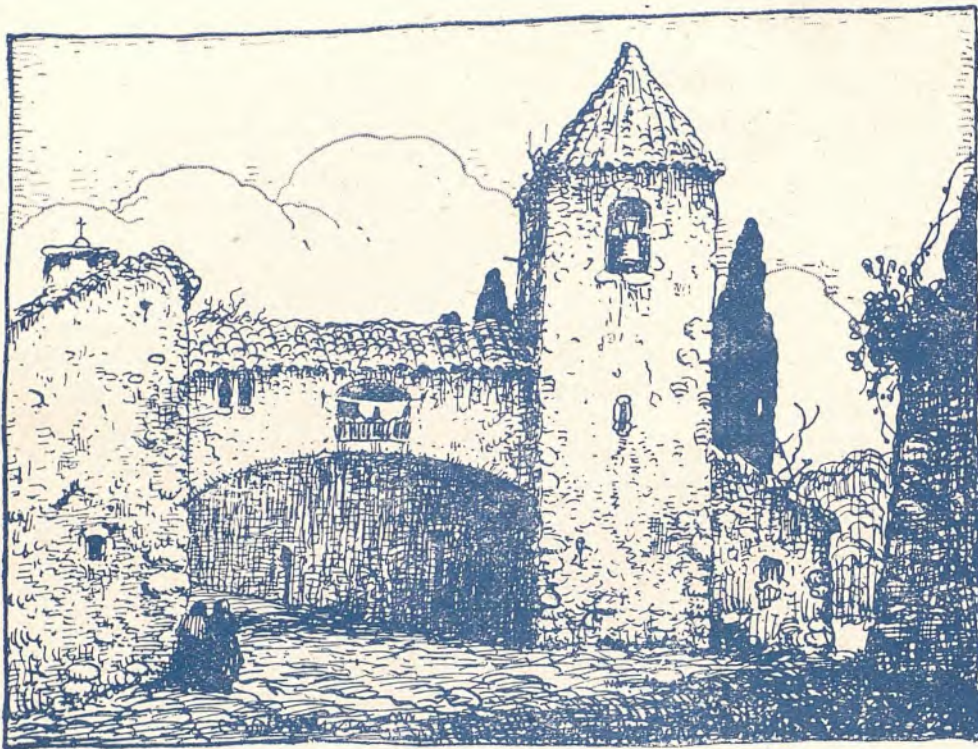
L'èxit fou esclatant i bona prova n'és el que tingueren de representar-se una munió de vegades per a donar abast al nombrós públic que desitjava embadalir-se amb les facecies d'aquells ignoscents pastorets que entre broma i clatellada ens llegaren l'exemple de la fè que venç sempre dels enemics que ens volten.

D'altra part, els bells parlaments que En Saperas i En Cumellas posen en boca dels personatges que sa fantasia ha sapigut revestir de poètic ambient, produeixen bon efecte, i són una mostra més de lo molt que valen i que tenen ja acreditat amb altres produccions.

Els petits es divertiren de debò amb en Marramau i en Farinetes, interpretats a meravella per En Adrià i En Grases, i nosaltres, al tributarls-hi el nostre aplauso, el fem extensiu també d'una manera especial, a la Srta. Tapias i a les senyores Oliva i Baró (A.).

Vagi, per a acabar, la nostra enhorabona als afortunats autors, nostres esmentats amics.

ALEIX.

Apunt — Dibuix a la ploma d'En A. Crèixams

A PLE SOL

Per sobre els pinars l'oratge sumica
i passa lleument com una música.
La guatlla s'atura sobre un admetller,
contempla una mica i emprèn vol lleuger.
El sol enlluerna, avença el camí;
els prats i muntanyes, tot sembla un jardí!
En l'aire hi ha aromes, hi ha cants dintre el vent.
Quina hora més dolça, quin gran frisament!
Jo sento l'encant de l'hora serena,
jo sento el neguit de vida que's plena,
que riu i canta dins mí fonament,
i l'ànima inonda d'esbogerrament,
fer fortes rialles i omplir-me de sol
i amb braçat de roses muntar al pujol,
l lensant-me per comes i puigs i clotades
i quan fos al cim de les serralades
tenint al davant el cel i la mar,
brandant la monjoia, posar-me a cantar.

PERE SOLÀ MARIMÓN.

ORFEÓ GRACIENC - INAUGURACIÓ DEL CASAL PROPI :

La tasca encoratjadora d'aquesta Entitat, la seva constància i el seu entusiasme, han fet triomfar les seves aspiracions. L'Orfeó Gracienc ja té casal propi. Aquella febre encomanadica que ha vingut demostrant en tots els seus actes, aquell fervent patriotisme que ha amarat tota la seva actuació li han fet trobar en tothom l'apoi merescut; i ha sapigut fer despertar a la barriada de Gracia del seu ensopiment i de la seva ignorància artística, encomanant-li aquells sentiments de cultura que tan n'estava mancada.

Mes si l'obra cultural de l'Orfeó és digna de tota lloança, el seu mèrit artístic supera en molt a aquesta.

El mestre Balcells, l'ànima d'aquesta Institució, no ha desmaià en portar a la execució aquelles obres de compromís en que en depenia el triomf o l'ensorrament de l'Orfeó, i la seva encertada direcció i el seu constant treball l'ha fet triomfar i la mostra palesa són aquells concerts de grat record de la Novena Sinfonia a El Dorado, on assolí el més gran dels triomfs i que fou la consagració de l'Orfeó pel públic, encara que un crític poc escrupulós, fent ressò en les pàgines d'un diari, potser dels seus odis personals, digués el contrari en una forma indigna.

I a darrera d'èxit en èxit, l'Orfeó no ha des-cansat mai, sino al contrari, a cada nou triomf que assolía li dava més ànims i més empremta per a treballar fins a conseguir çò tan desitjat; i aquella entitat petita que va començar amb la iniciativa d'uns quans amics que sortiren a cantar caramelles abrandats de fervorós patriotisme, avui té un casal propi, magnífic, amb un nombre grandios de socis i una joventut plena d'entusiasme i amor gran per Catalunya.

Nosaltres ens sentim orgullosos de tenir a Gracia una entitat com l'Orfeó Gracienc, i hem assistit emocionats i plens d'admiració a tots els actes i festes en celebració de la seva inauguració, dels quals en donem a continuació una petita ressenya.

Dissabte, 26 de Novembre.—A les deu de la nit tingué lloc l'acte d'obertura del nou casal i l'oferiment a les autoritats, sent dignes d'assenyalar-se els parlaments dels Srs. Durán i Ventosa, Millet i Bastardas. A la segona part tingué lloc un concert d'obres corals patriòtiques per l'Orfeó, que les executà amb la justesa a que ens té acostumats. La grandiosa concurrència que

hi assistí coronà amb aplaudiments cada final d'obra.

Diumenge, 30 de Novembre, a dos quarts de cinc de la tarda, donà un concert coral dedicat al nostre poble que envaï el teatre, incapaç de allotjar tanta concurrència, que delirant aplaudia a cada cançó, veient-se obligat a entonar «Els Segadors» i «Les Ginesteres», que el públic corejà unànimement.

Divendres, 5 de Desembre.—Recital de piano per Alexandre Ribó. Forem recreïats amb obres de Rameau, Schumann, Chopin, Debussy, Ravel, Chavier, Ribó, List i Albéniz, per l'il·lustre pianista, amb la perfecció a que ens té acostumats.

Diumenge, 7 de Desembre.—Sessió de música «da camera» pel Quartet Renaixement, que vegé coronada la seva digna tasca pels aplaudiments de la distingida concurrència que omplia el teatre.

Divendres, 12 de Desembre, a les deu de la nit.—Aquest concert el constituí un recital de violí a càrrec de l'eminent violinista En Francesc Costa, acompanyat a piano per En Joan Molinari. No cal dir que'l sol nom d'En Costa ja despertà l'interès de tots els aimants de la música. Interpretà obres de Zals, Mozart, Bach i Kreisler.

Diumenge, 14 de Desembre.—Concert a càrrec de la Banda Municipal baix la batuta de l'eminent Lamote de Grignon. Interpretà lo més escullit del seu repertori, que'l públic premià amb forts aplaudiments.

Divendres, 19 de Desembre.—El constituí un recital de violoncel·lo a càrrec d'En Gaspar Cassadó, amb la cooperació a piano del mestre Joaquim Cassadó.

Fou un triomf indiscutible per En Gaspar Cassadó, interpretant amb una justesa admirable obres dels següents autors: Zocatelli, Bach, Haydn, Beethoven, Chopin, Dunkler, Molinari, Buxó, Morera i J. Cassadó.

Diumenge, 28 de Desembre.—A la tarda, festival de rítmica-plàstica animada, cançons i jocs d'infants, per l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, baix la direcció del mestre Joan Llongueras.

Es d'admirar la tasca portada a cap per l'Institut en la ensenyança dels infants. A cada nova audició que hem assistit hem notat nous avenços, arribant a obtenir en la seva execució una justesa digne de l'admiració i l'aplauso que des d'aquestes columnes els hi endrecem.

UN HOMENATGE

El dia 5 d'Octubre prop passat tingué lloc a la xamosa vila de Rubí, una amigable festa d'homenatge al gran actor del teatre català, En Armengol Goula.

L'*Hermenegildo*, com li diuen familiarment tots els aimants d'aquell teatre tan català i tan nostre, que avui ja quasi no coneixem, és l'únic supervivent d'aquell estol d'actors meritíssims que donaren vida immortal als personatges de la major part d'obres d'En Frederic Soler, d'En Conrat Roure, d'En Josep M.ª Arnau, etc. Els mèrits contrets per En Goula dins el teatre català són molts, i malgrat això i malgrat el parlar-se molt de patriotisme i d'esplendidesa, el *gran mestre* no té contracte, no hi cap en el quadre d'actors d'alguna bona companyia catalana.

Des de fa cinc anys estava al front del quadre

dramàtic de Pompeia, aon, ajudat del intel·ligent actor en Francesc Llano, venia ensenyant amb les seves lliçons pràctiques a tot el jovent que aplegat al seu entorn es daleix per portar a la nostra escena els seus entusiasmes. Mes, qüestions particulars que no volem esbrinar, han fet que la naixent «Agrupació Goula» i son mestre abandonessin el Patronat de Pompeia i cerquessin altre lloc aon poguer continuar l'obra començada, i per a honorar al gran actor com es mereix, decidiren fer-li un públic homenatge en un teatre cèntric d'aquí.

Malhauradament, En Goula, de resultes de les contrarietats proporcionades per lo que hem dit abans, sofrí un atac que'l posà en greu estat, però que afortunadament pogué ésser combatut,

i per fi el dia ja indicat es celebrà l'anunciat homenatge a Rubí, del que'n guardarem grat record quants hi assistírem, i que consistí en un àpet i una representació teatral, i altres actes per a arrodonir la excursió.

Plovía, i hagué de suspendre's el primer número del programa o sigui l'esmorzar a la pintoresca Font del Bullidor; emprò el cronista hi anà i begué fins a sadollar-se d'aquella aigua fresca i gemada que ha fet popular el «Bullidor».

D'allí, passant primer per l'església d'aon ja havia eixit la comitiva, es dirigí a les «Escoles Ribas», un model de centres d'ensenyança. El director, En Josep Bosch, acompanyà als visitants, fent gustosament de cicerone i explicant-los-hi el funcionament de les escoles, creades pel filàntrop Ribas. Ens despedírem amb mutues frases encomiàstiques dels Srs. Goula, Roure i Bosch.

Després vingué el dinar a can Doménec, que anà bastant malament. El cronista es trobà que quasi tots els plats s'acabaven al arribar son torn, i sortí tingué d'agafar-se a un bifeak que fou l'enveja dels demés comensals, que no baixàren d'un centenar.

Al arribar els postres s'iniciaren els discursos, començant En Llano que oferí l'homenatge i llegí varies adhesions, entre quines hi havia les de l'Angel Guimerà i l'Apeles Mestres. Parlaren després En Roure (l'únic autor que assistí a la festa), En Ximeno Planas, com a antic crític teatral, qui amb càl·lida paraula evocà aquells gloriosos temps del nostre teatre; el Sr. Tortosa, en nom dels amics particulars; un representant del Centre Democràtic Republicà de Rubí; els senyors Martí, Massot i Hortal, de l'Agrupació Goula; el Sr. Esmendia, redactor de *Sang Nova*, de Rubí, qui donà una carinyosa salutació de benvinguda al mestre; i finalment l'homenatjat, qui no pogué més que pronunciar poques paraules, puix la emoció no'l deixà continuar i les llàgrimes li banyaven el rostre i també brillaven en els ulls de la majoria dels que hi erem. En nom dels actors no hi parlà ningú, perquè no n'hi havia cap. Oh, gràtiut! Oh, companyerisme!

A la tarda, en el Teatre Doménec, tingué lloc la representació de «Lo Contramestre», d'En Pitarra, pels components de la Agrupació Goula, que foren molt aplaudits, sobretot els senyors Marxuac, Llano, Martí i Massot, presentant-se al final a l'escena el veterà Sr. Goula, qui fou objecte d'una sorollosa i perllongada ovació, intentant dirigir la paraula al públic, mes no poguent-ho fer per l'estat d'ànim en que's trobava, el Sr. Llano llegí unes curtes línies de salutació i agraïment a la hospitalaria vila de Rubí.

Ja era tard, i tornàrem a casa, trobant-se qui més qui menys en un estat que no sabem si riur al comptar la manca d'assistència al acte de aquells que hi venien obligats, o si plorar davant de l'espectacle emocionant de contemplar aquell grup de vells amics que honoraven amb llàgrimes als ulls al que'ls havia divertit tantes vegades, al injustament oblidat Armengol Goula.

Roc,

Caricatura de Carles Tutusaus.

Segona Exposició d'Art del “NIU ARTISTIC”

La segona Exposició pública dels treballs dels nostres associats tingué lloc en el Turó Park i en el local que serveix de restaurant, quins salons, adornats amb sobrietat i bon gust, foren un bon estoig per acullir-s'hi les teles i escultures que amb tan entusiasme hi portàrem i que desgraciadament passaren quasi desapercebudes mercès a çò que direm.

La Exposició estigué oberta des del 19 d'Octubre al 2 de Novembre, i fou visitada pel públic que acostuma a freqüentar el Turó Park, però no poguerem conseguir que la premsa i la crítica en parlessin a causa d'una mala conveniència dels crítics primer i de la vaga dels periòdics després.

Nosaltres volfem que la crítica ens digués amb tota franquesa (i així els ho demanàrem) el seu parer sobre les nostres modestes obres, que com ja deiem en la presentació del catàleg, estaven deslligades de tota escola, i després hauríem traslladat íntegrament an aquestes planes totes les censures i elogis que haguessin tingut a bé dedicar-nos.

Mes no havent pogut conseguir això, ens veiem obligats a *criticar-nos* nosaltres mateixos, i procurarem no cometre la candidesa de elogiar-nos sens treva i colocar-nos en el pla més imparcial possible.

Palau Oriental — Francesc Arola

Les obres dels nostres associats han estat aquesta vegada acompanyades d'altres degudes a conegudes firmes, que amigablement han contribuït al millor èxit de la Exposició. Aquestes firmes eren les dels Srs. Francesc Arola, Antoni de Ferrater, Gabriel Fiol, Francesc Gimeno, Antoni Queralt, P. Sabaté Jaumà, Ernest Soler de las Casas, Joaquim Terroella i Miquel Tusquellas, a quins des d'aquestes columnes expressem el testimoni del nostre agraïment per la seva valuosa cooperació.

No intentarem fer-ne la crítica d'aquestes obres: direm solsament que'l «Palau Oriental» del Sr. Arola era un model de perspectiva i un hermós bocet de decorat; que les aquareles dels Srs. Queralt i Sabaté formaven una hermosíssima colecció; que l'amic Tusquellas s'ha col·locat en primera línia; que'l Sr. Gimeno exposà uns de ses millors quadres; que del Sr. Fiol ens

Castelltersol — Pere Casals

Sant Jordi — Antoni Bulbena

complagué molt el «Bodegó» que reproduïm; que el Sr. Terruella ens mostrà una nova fase del seu temperament, i que'ls Srs. Ferrater i Soler de las Casas enviaren dugues bones proves de la seva vàlua.

I ara, sense que nosaltres pretenguem que les nostres paraules s'han sentencies i pregant als nostres amics no hi vegin en elles cap animositat, anem a parlar de les seves obres.

*
*
*

Antoni Bulbena.—Presentà un «Sant Jordi»

De Mallorca — Cassà Portella

Surer-Gros — Olaguer Casellas

correctament executat i emmarcat amb veritable gust. Els nostres llegidors coneixen altres obres d'aquest amic i podran jutjar-lo bé, estalviant-nos a nosaltres la tasca d'elogiar-lo, que sempre podria semblar parcial tractant-se d'un íntim.

Pere Casals.—En el número anterior ja parlàrem d'ell i no hem d'afegir-hi més que «Castelltersol» és de lo millor que ha produït.

Antoni Cassà.—Aquest sortós amic exposà deu paisatges, seguríssims de línies, però en els que predominava el groc de tal manera que feria la vista. El que més ens complagué fou «Prop del Segre».

Olaguer Casellas.—Presentà quatre teles de diferents assumptes, sobressortint el «Bodegó», que és una obra acabada. El «Surer-Gros», de gran valentia, de bonica perspectiva i molt ben tractat en alguns termes, queda en altres un xic mancat d'execució. «Gitana» i «Argelagues» demostren en son autor envejables condicions per a cultivar tots els gèneres.

Josep Castellanas.—«Sol blanc» és un ben executat estudi de neu; en canvi «Roques» el trobarem descolorit i mal emmarcat.

Pau Giménez Llopert.—Tres caps d'estudi (un tremp i dos pastells) que produïren bon

Sol blanc — Josep Castellanas

Interior d'església — Antoni de Ferrater

Bodegó — Gabriel Fiol

Paisatge — Francesc Gimeno

efecte i que fan augurar a son autor un falaguer pervindre.

Antoni Gómez.—De tots els expositors és el que ha donat proves més patentes dels seus avenços; domina completament el color i la seva tècnica, influenciada per les corrents modernes, es fa agradable als ulls dels professionals.

Eduard Lleyxà.—«La Carabaça» la trobarem mancada de tonalitats, i creiem que'l seu autor pot fer millors obres que la exposada.

Joan Marcè.—Aquest altre amic ens dona a cada nova ma-

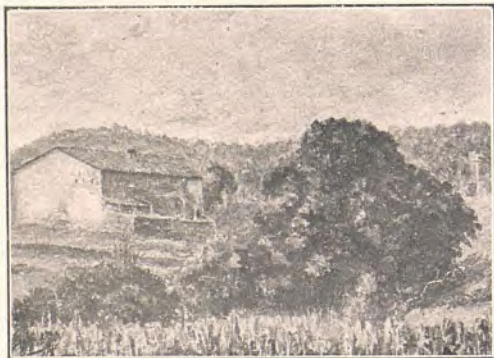

Cap d'estudi — Giménez Llopart

nifestació una nova prova dels avenços en l'art pictòric. Coneixen ja els nostres llegidors els seus carbons i ara voldríem poder reproduir en colors els quadres exposats, sobretot «Muntanyes».

Josep Riera.—«Les Agudes» era una prova del seu art, potser massa estancat en aquests temps de tan modernes tendències.

Ernest Santasusagna.—El «Retrat» exposat és una tela de excel·lents condicions que dona la sensació de trobar-se davant d'una obra d'un professional !

De Vallvidrera — Miquel Giró

Serralada — Antoni Gómez

La Carabaça — *Eduard Lleyxà*

Jardi — *Joan Marcé*

que'ns fa esperar quelcom definitiu del seu autor.

Eduard Serra.—Un altre íntim que demostra amb son «Caprici» dominar el gènere i la tècnica i tenir condicions per ser un dels nostres millors il·lustradors.

Francesc Oltra.—Exposà solsament «L'espia», que ja coneixen els nostres llegidors, petita mostra del seu art decoratiu.

Pere Batalla.—Els «Estudis» d'aquest expositor són d'una seguretat admirable i són vers retrats. En quant

Claretat — *Ramón Molons Rocha*

als «Retrats» els trobem un xic forts de color.

Francesc Sánchez.—Es l'únic escultor que exposà, decorant agradablement la sala amb ses obres: «Serenor», una hermosa testa de dona, i el «Retrat» del nostre expresident En Joan Girós, que traspua admirablement la vivesa de caràcter del nostre amic.

Lluís Català.—Un adherit que demostra bones condicions en els paisatges exposats.

Miquel Giró.—Exposà

Carrer de Llers — *Antoni Queralt*

Les Àgudes — *Josep Riera*

Costes de Lloret — P. Sabaté Jaumà

Werther — Soler de las Casas

dugues aquareles de factura antiga i bastant fredes de color.

Ramón Molons.—Expressament hem deixat

Caprici — Eduard Serra

Parc de Montjuic — Lluís Cataià

per a l'últim an aquest expositor. De tècnica completament oposada a tots els demés, s'abandona a les corrents modernes i poguent produir obres

Muntanyes Deya — Joaquim Terroella

Efecte de neu al Marne — Miquel Tusquellas

Retrat — Ernest Santasusagna

Estudi — Pere Batalla

tan fermes com «Claretat», cau en excessos mal entesos i mal aconsellats com en «Cap de dòna» i algún altre.

* *

Per a acabar, demanem perdó als nostres companys si hem sigut un xic severos en el nos-

tre juí, però els encoratgem a tots perquè treballin fermament, i posem aquestes planes a la seva disposició per a la publicació de sos treballs i el nostre concurs i el de les nostres amistats per a la organització de la futura Exposició en que puguin mostrar-nos nous avenços i reunir més obres, si fos possible, que en aquesta, que eren vuitanta dugues.

SERENOR

Francesc Sánchez

Fots. Carcassona i Ruiz

Pro Teatre Líric Català

Mantes vegades s'ha intentat en la nostra ciutat l'implantació del Teatre líric Català, hi ha fracassat, i és que el nostre poble té un gust especial per a tot çò que sigui català, i aquí està el pitjor mal.

Els catalans tenim la monomania de que tot lo nostre ha d'ésser d'una puresa immaculada, i per lo que respecte a Teatre en general, aquesta puresa pot exigir-se en la representació, però no sempre en la presentació.

La certesa d'aquestes afirmacions bé demostrada d'una forma clara i evident: lo que tant en comèdia com en sarsuela ens presenten els castellans, per dolent que sigui, mentre hi hagi algun xiste que faci riure, ho acceptem; i en el nostre Teatre les exigències arriben fins a lo inverossímil: hi trobem tots els defectes, i de tan bé que ho voldríem ho ensorrem; quan pel sol fet d'ésser nostre hauríem de sostenir-ho i defensar-ho i no donar el trist espectacle que donem davant dels nostres enemics.

Per tot això és necessari anar molt en compte en les obres líriques que's presentin al públic català, és necessari que tinguin un argument prou gran per a que arribin a interessar a un públic com el nostre.

Jo crec tenir la certesa de que si entre les obres de caràcter general que's representin se n'hi alternen de patriòtiques, d'història de Catalunya, de gestes glòries del nostre poble, assolirem dos objectius: primer, avivar l'entusiasme dels mateixos que's diuen nacionalistes, hi ho ensorren, per a que ho enlairin; i según i principal, filtrar en el cor dels catalans neutres l'esperit de Patria, l'ideal de catalanitat que tots deurien tenir. I

això és factible, mes si tenim en compte que la música és l'art més gran per a despertar a tot un poble per adormit que estigui.

I ara que's parla de constituir-se una entitat que probablement portará el nom de «Associació d'Amics del Teatre Líric Català» i quin principal fi serà el de portar a terme tots els treballs necessaris per a la implantació definitiva del mateix, jo demano des de aquestes columnes a tots els catalans que hi portin tot el seu esforç per a que sigui un fet, i si ho és, que critiquin els defectes, que donguin idees noves, però que no ho menyspreuin si és que volen que Catalunya, tingui un Teatre líric floreixent.

Recordem-nos tots que la crítica d'una cosa dóna lloc a l'esmena, però que'l menyspreu ho perd irremediament.

JAUME DIVÍ TOLDRÀ.

PIERA — Fot. Carcassona

Prop de la llar

Tot a l'entorn d'aquesta llar,
oh mos companys que hi fem estada,
avui que'l temps és fred i trist
bé ens hi plaurà contar rondalles.

Si lluny de nostra terra som,
rès hi fa això, que l'enyorança
desapareix quan reunits
aquí ens trobem per escalfar-nos.

Que a son entorn tots hi parlem
amb llibertat la llengua mare...
Si un estranger (1) ens hi ve a trobar,
bé s'hi acostuma a nostra parla.

Que nostra parla també és gran
i més bonica que les altres (2);

diria's que és una cançó
tota armonia i delectança.

I a l'entorn d'aquesta llar
improvisada per nosaltres
i que'ns desperta tants records,
que bé hi escau i amb quina gracia!

Oi, companys, que hi estem bé,
prop de la llar contant rondalles?
Dieu que avui em toca a mi?
Doncs, escolteu: Una vegada...

J. PONS I MARTORELL.

París, 1919.

(1) Com a tal considerem an aquell qui, amb tot que'l respectem i estimem com a nosaltres mateixos, no és català.

(2) Perque és la nostra.

Del tren estant

Un sol que estabella
enjoia Castella
de goig i de blat,
veient-hi, apilades,
les garbes daurades
i al fons, isolat,
negrós com la terra,
un poble a la serra
qui al cel llença un fum
espès a glopades
besant les faulades
radiantes de llum.

Es l'hora pesada

de la migdiada
que'm parla el meu cor
obert, de poeta,
enfront la silueta
d'aquest poble fort
que amb ànima espera
la pluja encisera,
llaurant poc a poc,
i enfonza la rella
pels camps de Castella,
que cremen com foc.

SALVADOR BORRUT I SOLER.

Medina del Campo, Agost 1919.

COSTA AVALL ⁽¹⁾

Acabada que fou la lliçó d'aquell dia, la mare de la Roser va anar a trobar a l'Amadeu Olivé, el mestre de violí, per a dir-li que finit aquell mes no es molestés a tornar-hi: —A entrada d'hivern rependrem el curs novament, però ara ja comença a fer calor..., aviat ens en anirem a fora..., i en fi, vostè ja se'n farà càrrec. De totes maneres ja ens tornarem a veure i esperem que'ns guardará l'hora.

L'Amadeu Olivé sentí que la sang se li gelava i notà com una formigor que baixant del cervell s'esparramava per tot el seu còs. Ja feia dies que temia aquest comiat, però a cada lliçó que passava sense rebre'l, sentia una íntima satisfacció, com si el perill fos allunyat definitivament. Mes com ja estava fet a tota mena de contratemps, reprenent el domini de sí mateix, va dir: —Senyora, jo li prometo que l'hora els hi serà reservada; la Roser és la meva deixeble preferida i és, per tant, primer que totes les altres.

Després certificà que amb la calor no s'estudiava de gust i que era un bon pensament el d'anar-se'n una temporada al camp. —A respirar aires purs,—afegí— a fer excursions per les muntanyes i a veure el cel, això, a veure cel... perquè és curiós que a l'hivern quasi no el mirem mai i en canvi a l'istiu estem al corrent de si la lluna fa el plè, o de si surt tard, i en les nits de fosca ens encanten aquells mil·lions de brillants bellugadiços que veiem penjats a l'espai. Oh! les nits d'istiu al camp! Quants records! En fi, Roser, jo que ja soc vell, li recomano que s'hi fixi, que hi sàpiga veurer bellesa, que hi trobi misteri, que hi cerqui poesia, perquè després, a l'hivern, quan toqui el violí, veurà com recordant aquells paisatges velats, donarà més expressió i sentiment a les obres que executi.

Aquestes paraules eixiren pausadament dels llavis d'aquell home alt, magre, amb una blanca testa arriçada i una cara rasurada pulcrement. Anava habillat

amb un llarg jaqué negre, que's conservava a força de raspall i benzina, o millor dit, que ja no's conservava, però que a falta d'altra indumentaria tenia que portar-se forçosament. Noresmenys, la seva pose d'artista perdonava als ulls dels deixebles aquella deficiència en el vestir i feia més interessants les seves converses i concells.

L'Amadeu es despedí de la seva deixeble i de la mare d'aquesta «fins diven-dres», i havent pogut acabar de dissimular el contratemps que li havia produït la nova, baixà la escala amb pas insegur, sentint altre cop que una fredor interna li privava la respiració, que'l cap li donava voltes i que's moria.

Feia dos dies que la directora d'un col·legi de monges on anava també a donar lliçó, li havia sortit amb semblants arguments, però la realitat era la mateixa: Es quedava sense cap ingrés fixo, sense saber què podria fer per a mantenir-se. Veia les privacions de l'hivern augmentar-se en forma d'unes nuvolades negres que se li acostaven formant espantosos espectres que li apretaven el coll com si volguessin ofegar-lo; es sentia víctima de la miseria i li semblava que les robes li venien grans i li anaven caient... i que ell s'aprimava fins a quedar amb una horrible figura cadavèrica... i li semblà que mil·lions de coets i espurnes lluminoses voltaven furientes en totes direccions... Després, allò fou un fet cert, obrí els ulls i es trobà, sense saber com, dins una farmacia, voltat de gent que'l miraven fixament.

Un esperit despert hauria vist en tots aquells que'l contemplaven un encantament de llàstima i de compassió que l'hauria fet defallir novament; però l'Amadeu, insensible com estava, sols es donà compte de que li feien olorar una cosa que li pujava pels narils amb un pessigolleig estrany i que després li acostaven als llavis un vaset, mentre una veu desconeguda anava dient: —Begui, begui

(1) Premiat als Jocs Florals de la Barceloneta l'any 1917.

una mica, que això el posarà bé; no s'es-
panti, que no ha sigut res, un petit des-
vaneixement que ja li passa.

Poca estona més tard, l'Amadeu tor-
nava a ésser al carrer. S'havia fet fosc;
els fanals estaven ja encesos, la gent
passaven com ombres i el bruit de la
ciutat ressonava dintre'l cap del conva-
lescent com dins la volta d'una catedral;
les cames no volien portar-lo, hauria dit
que se li havien fos els ossos o que la
terra anava enfonzant-se al seu pas.

Com pogué arribà fins un banc del
passeig en un lloc més fosc i menys con-
corregut; allí va asseure's deixant caure
son còs pesadament. Aspirà fonament
cercant la vida i es sentí reviuir quan
l'aire fresc de la nit li besà el rostre amo-
rosament.

Mes a mida que'l repòs dona-
va força al còs, les idees i els
records anaven també apareixent
amb tota la seva descarada nue-
sa en quantitat aclaparadora, i
per la ment del mestre Olivé,
com la sorra finíssima d'un re-
lloige, que cau regularment fins
l'últim gra, hi anaren passant in-
sensiblement tots els fets de la
seva existencia. Ell prou tancava
els ulls horroritzat, prou procura-
va distreure's, tot era inútil. Mai
fins allavores havia fet un balanç
tan complet com involuntari de
la seva vida.

Començà pels anys de la in-
fantesa, passada al costat dels
seus pares; quant amor!... quants
besos!... quin temps més feliç!...
com hauria volgut tornar-hi!...
Després recordava amb tots els
detalls la escola: un carreró es-
tret, la classe petita però molt alta
de sostre, unes taules negres,
una gran piçarra, un mapa d'Es-
panya descolorit, *cartels*, una
paperera de forma de baldufa i
moltes taques de tinta a les pa-
rets.

Ja menys definits, perque a
mida que creix el nombre dels

aconteixements disminueix el record pre-
cís de cada un d'ells, seguiren els seus
estudis al Conservatori, la mort del seu
pare, les primeres sortides per a anar a
tocar a les Festes Majors i la seva col-
locació a l'orquestra d'un cafè-concert.
Aquí prengué relleu especial el record
amarg del primer fet trascendental de la
seva vida, que devia influir-hi d'una ma-
nera funesta; el seu enamorament de la
«Divine», una ballarina francesa que'l
captivà amb ses mirades provocadores
i amb ses rialles sonores com el cant de
la Sirena.

Ell era aleshores ben plantat, amb un
cabell molt negre i arrifat, era jove, era
ingènuu; ella també jove i alegre, amb
una bellesa meitat natural meitat falsa,
sabé pintar-li una vida pletòrica d'emo-
cions, una vida d'ocell que vola lliure per
un espai sens límits; li parlà d'un perfec-

cionament del seu art allà a París, aquell París temptador, temple de les arts, ciutat plena d'atractius i de plaers, fins que l'Amadeu, captivat per tan bell avenir i encegat per aquella boca ardent que's mig obría temptadora vora dels seus llavis, fugí de casa, i sens altre patrimoni que'l violí devall del braç i el cap plè de falses il·lusions, anà món enllà, febrós per copçar les joies somniades.

Des d'aquell dia, ella per a satisfer la seva vanitat el convertí en el fill d'uns nobles, en *monsieur* Amédée d'Olivier.

Però ara el verdader Amadeu, assegut al banc d'un passeig amb la cara entre ses mans, recordava melangiosament la seva historia. Després d'abandonar a la seva mare, aquells mesos d'agitació en que no passaven més de quinze dies en un lloc fixo, corrent per Espanya, Itàlia, Suïssa, les grans platges aristocràtiques de França, i com a fita esperada d'aquell llarg camí de disbauxa i embrutiment, París!!

Allí uns anys de vida més reposada estroncats primer per una fumerola de gelos que li oprimien el pit, després per les primeres espurnes dels nirvis de la «Divine» que s'anava fadigant d'aquella vida, més tard per un ventijol que s'enduïa el cap inconscient de la dona cap a altres sensacions noves, i per fi, de tot plegat en nasqué el gran incendi que fongué les ales de cera de l'Amadeu, li assecà el cor i el deixà sol, sense il·lusions, sense ideal, sense esma per a desfer l'errat camí recorregut i tornar per una dreuera al lloc on es perdé a cercar millor guia.

I en lloc d'això, seguia el calvari; en lloc de perfeccionament musical, es vi-ciava cada cop més amb els rípiosos cuplets i balls tocats rutinariament als *cà-barets*; en lloc de cercar-se la vida dintre un ambient més refinat que pogués redimir-lo, s'arrocegava sempre arràn de terra, sentint damunt seu el pes de la culpa i l'enyorament. Mes el cor humà és en qüestions d'amor la materia on es queden gravades més perpetuament les emocions viscudes. També la «Divine», en mig de la vida luxuriosa de dona sense seny, havia conservat — potser sense donar-se'n compte — un gran afecte

envers aquell home amb el qui compartí la joventut.

Així, com el llum d'un hostel que brilla en la fosca i encoratja al caminant que fa via per la carretera, tornà la figura d'ella a apareixer en la pantalla, on com una pel·lícula turmentosa, hi veia projectada la seva vida l'Amadeu Olivé.

Compadida d'aquell home que li hauria donat l'ànima, fou encara la «Divine» —maridada ara formalment amb un vell riquíssim—la que li donà la mà i el tragué de les tenebres en que vivia, per a mostrar-li que encara llua el sol.

Mr. Amédée d'Olivier, ja caduc, tornava altre cop a ésser un home elegant i alternava amb gent aristocràtica, i la seva conversa atractiva d'home que ha viatjat i ha vist món, li proporcionaven nous deixebles i ocasions de donar-se a conèixer. Però fatalment semblava condemnat a purgar la seva falta, i quan es creia haver trobat el camí de la felicitat, aquesta se li enderrocà com un castell de cartes.

La «Divine» morí víctima d'haver viscut massa depressa. Vingué la guerra i s'acabaren les reunions i els tès; arribaren noves de la mort dels pares o germans i es desà el violí i s'acabaren les lliçons; tornà a cercar feina en algú teatre, tots estaven tancats; li passà pel cap la idea de donar la seva sang per una patria a la que no devia res..., era massa vell... I sense recursos, sense cap afecte, sense saber per què, retornà a la seva terra, a la verdadera patria que ni es recordava d'ell ni sabia que encara existís.

Ni deixà arrels a França ni trobà a Catalunya rastre del lloc on havia sigut plantat. La rella del temps havia anat obrint solcs; un cop llesta la collita, la terra del damunt fou soterrada i en la que quedava de cara al sol, hi creixia amb força de joventut l'herba nova.

* * *

L'Amadeu va fregar-se els ulls com si volgués esborrar-ne alguna mala visió, s'aixecà del padriç on seia i procurà confondre's entre la gent per a veurer si aixís s'esvaïen ses cabories.

De sobte s'aturà amb un surt i es-

guardà atentament. Pel mateix passeig venien en direcció contrària a ell, una senyora i una joveneta. El mestre Olivé reconegué tot seguit a la primera: —Sí, no hi ha dubte—monologava—; és la... com se diu?... Una de mes companyes del Conservatori; sí, sí que ho és, la seva filla m'acaba de convencer, és una reproducció admirable, però... com se diu?...

Insensiblement el seu còs s'estirà recobrant per un moment la seva passada esbeltesa; es descobrí aquella blanca testa; el braç dret, indecís, avençà amb la mà oberta, i amb veu tremolosa digué: —Senyora... quants anys... no'm recorda?

Ella va mirar-lo compassiva; ràpidament tragué de l'almoïner una moneda d'argent que deixà a la mà del pobre vell dient-li secament: —Tingui—; que era lo mateix que dir: —Ni et conec ni ganes, veste'n i no m'amoïnis.

Llarga estona estigué l'Amadeu mirant fixament aquella moneda; què representava? era una almoïna?... l'havien

pres per un mendicant?... ho semblava? Quina fi!!

Girà el cap en direcció a la parella que s'allunyava, es contemplà a sí mateix, midà la distància moral i social que'ls separava i hauria plorat per tota la seva vida, però era massa tard, tenia els ulls aixuts i el cor massa endurit. En lloc de penediment i vergonya, sentí una rabia traidora, un odi crudel contra aquella dona que havia creat una família i vivia tranquil·la mentre ell, al marge de la societat, s'arrocegava pel fang, patint una misèria que no'l deixava viurer però que tampoc l'acabava mai de matar.

I perdut el darrer escrúpul, prescindint de la dignitat, resolt a acabar-se d'enfonzar en el llot de la seva història, s'embutxacà la moneda, es cordà tots els botons del jaqué, s'ensorrà aquell barret d'amples ales i adoptant una positura encongida, anà allargant cinicament la mà a tots els transeünts que passaven vora seu.

P. RIBERA FONT.

Dibuixos d'En E. Serra.

Del natural

Començo la setmana pensant tan sols en Vós;
i en mon il·lús deliri, bo i contemplant l'espai
vos veig a totes hores, car som ben junts tots dos;
mes ai! per dissort meva, mirant al meu redós
desfaig l'il·lusió nada; no vos esguardo mai.

I una ansia que'm devora, de mi va apoderant-se;
i espero amb gran frisança el diumenge volgut;
amb lentitut calmosa el dilluns va agotant-se;
rera'l dilluns agònic el dimarts va apuntant-se...
i aquest, també com l'altre, fatídic m'ha sigut.

I a mida que extingint-se els jorns de la setmana
apropen amb catxassa el dia que aimo més,
dolent-me de sa calma notoriament tardana,
sols al record dolcíssim de vostra faç galana
mon cor s'omple de joia i oblida lo demés.

Per fi, som al diumenge; finida la palestra
que porto sostinguda amb tots els jorns passats,
arribo a casa vostra; vos veig a la finestra;
saludo vostra imatge alçant la meva destra,
i poso'ls meus afectes a vostres peus, postrats.

JOAN BADIMÓN.

Fent-se fosc

El mantell
ric i bell
de la nit,
va caient
lentament
xop... humit.

Per l'afrau
s'ou d'un brau

l'esquellot...
Tot mig fosc...
Dins del bosc
fa pô tot.

Entre'ls pins
gegantins,
furiat,
coll-torsant

llur brancam,
passa'l vent.

Per l'espai
vaga un «ai!»
trist, profón...
El sospir
que al morir
llença'l jorn.

JOAN SOLERVICENS.

NOVEMBRE

Infatigable, nit i dia
cava que cava el séu fossar;
no hi ha dolor ni hi ha alegrí
que son treball pugui aturar.
La seva cara dolorida
porta la empremta del destí
que és cada pas en eixa vida
aproximar-se al nou camí.
Deixant del món la gran quimera
busca la pau, la solitut;
cava el fossar, fita primera
del gran camí desconegut.

JOAN CASAS PAGÉS.

Fot. Carcassona

La Mare de Deu d'Agost

Ara ha arribat amb amor
la Mare de Deu, sagrada,
com eucarística flor
oberta a tota ventada.

Som en les hores ardents
del sol agostenc que pica;
som en els dies roents,
en una exaltació rica.

D'eixa diada'l bell jorn
ens duu l'enyorada toia
de llum, a dins l'horitzont
com una clara monjoia.

De la dormenta buvor
que bat dessobre la plana,
tremola tot com el cor
d'una noia casolana.

I el sol abranda els camins,
i és un caliu cada rosa,
i guspiregen els pins
en la tarda soleïosa.

En aquesta hora d'estiu
Vos devalleu aromada
de cada flor que reviu
sota la vostra besada.

Passant els conreus florits
la vostra arribada bella
porta la pau en els pits
ardents com una centella.

I en cada recó del pla
i en cada garba de l'era,
vostre amor hi posarà
un poc de gracia encisera.

I mentre beurem el most
fet vi, damunt de la taula,
oh, Mare de Deu d'Agost,
lloant-vos nostra paraula,

us servarem en el cor
de nostra preada vida:
oh, bell amor de l'amor
de tota la vall florida!

DOMENEC JUNCADILLA.

MARTHE

La recordo molt bé amb sos ulls blavosos
com dos troços robats al mateix cel,
amb sos llavis rogencs, tancant graciosos,
com pedretes de neu, les seves dents.

I en son rostre alegroi tota la gracia
que'ls vint anys saben dà a la joventut
i amb un cap, capet ros, que somniava
sols en festes i amors a plena llum.

La recordo molt bé. M'apar encara
que la veig oferint-me bo i rient
aquells llavis petits que jo besaba
com abella a una flô xuclant la mel.

I recordo també la despedida
d'aquell jorn curullat d'emocions
quan frisós de tornâ a la patria mia
me'n enduia per sempre son record.

B. DELGAS.

Matí de Gener a Brugués

L'esglesia és vella. Al toc de la campana sonora, la gent va a missa. Davant la porta, la creu de terme gòtica. El batall de la campana petita, brilla al sol ixent. Vora la cornisa del campanar aspre, manyocs de fang argilós, on n'én els falsiots a l'estiu. Ara, per la riera pedregosa i d'aigües verdoses, traspassa un carro plè de llenya. Mentre, el vent fred mou lleugerament, lentament, els arbres, fent sentir el fregar de fulles.

*
* *

Tot és isolat. El sol és entre uns parracs de núvols negres. En mig d'un llimoner, un russinyol refila. La rosada de la nit, apareix pel cim de la fullaraca. I una fumera olorosa munta de la terra. Uns ocells xisclen. I el repicar seguit d'una campana llunyana es perd poc a poc en silenci d'aquesta matinada freda.

Fot. Jaume Farré

NARCÍS RICART BAGUER

D'ART ANTIC

EL PARTENON

Feia molt temps que el gran escultor Fidias somniava amb un temple digne de la divinitat de Minerva, i per això cada any al celebrar-se la festa de les «Panc-teas», dedicada an aquesta divinitat, creixia més son entusiasme i més de ferm anava prenent peu en son cervell la forma artística de dit temple. I n'era tan entusiasta de la referida festa, que cap any podia sotstraure's d'assistir-hi, i per això al arribar tal jorn, se'l veia matinejar per a gaudir de plè l'encís de la popular «Festa de l'amor», com la nomenava el poble d'Atenas.

Aquest aplec que era de flors i amors tenia lloc als últims de primavera, temps de fonda poesia, a les afores de la ciutat, on hi havia un petit temple dedicat an aquesta divinitat, prenent-hi part tot el poble d'un i altre sexe habillat amb ropatges de gran festa amb tant gust i art, que més que sers vivents semblaven estatuës animades per una extrema bellesa i del més enlairat gust artístic. Les donzelles, verdaderes fades, portaven paneres de flors i altres presents per a fer-ne ofrena a la Deesa de l'amor al ensemple que nines i fadrins dançaven al sò de panderetes, cítares i altres instruments bo i fent via per entre jardins sembrats de flors, fins arribar a un gran prat, lloc on hi havia allavors enclavat un petit temple dedicat a la ideal Minerva.

Fou tanta l'influència d'aquesta festa en l'ànima d'artista del gran Fidias i tants els models per a estudiar en sos diferents aspectes i moviments, que acabà per a sentir-se tan dominat per la bellesa de les línies i sentiment dels personatges, que per arreu ovirava estatuës fabricades en son cervell molt abans de creurer en la possibilitat de poguer co-

mençar-se la construcció del Partenon.

Un obstacle, no obstant, molt poderós el retenia en son entusiasme al gran Fidias, i era que restava enemistat amb son abans amic Ictinos, únic a qui creia en condicions per a assolir amb ell la fàbrica d'aquell gran temple.

De molt joves s'havien enemistat per pretendre els dos l'amor de la bella i ideal Adelfina, hermosa donzella de setze anys, a la quina per sa extremada bellesa el poble d'Atenas la tenia com el ver reflexe d'una Deesa. Era aquesta esbelta, de modals agraciats, blanca com neu i d'un cutis transparent sonrosat; de front espaiós i seies arquejades, el cabell ondulat i ros d'or, d'ulls tan sugestius i a la par tan bondadosos, que ningú podia sotstraure's d'estimar-la.

Adelfina per fi casà amb un noble i afigurà entre la gent més distingida de Atenas.

Els dos grans genis, no obstant, continuaren enemistats per algun temps, fins que Fidias, no poguent reportar més son entusiasme per al començament de les obres del gran temple per ell somniat, determinà anar a trobar a son antic rival i li va dir: —Les causes, com tu ja saps, Ictinos, que motivaren nostres enemistats, foren l'amor que sentíem els dos per la incomparable i bella Adelfina; l'amor, per lo tant, fou lo que'ns enemistà; siga, doncs, ara l'amor a la Deesa Minerva lo que'ns torni a unir.—A lo qual contestà Ictinos: —Demana, Fidias; a l'amor no se li pot negar rès; per lo tant, disposa d'avui en endavant.—I renovant les seves antigues amistats, es començaren prompte els preliminars de aquell gran temple dedicat a Minerva que perpetuaren els dos grans genis a través dels segles, anomenat Partenon.

MIGUEL ROIG.

ELOGI

Quan pròdiga, senyora, fou Natura
creant vostra hermosura!
L'encís que desperteu a redós vostre
l'admiració'l demostra,
que'n vostre còs juntà perfecció tanta
la vida exhuberanta,
que imatge celestial, al món fent vía,
sembleu, senyora mía.
La vostra gentilesa arrobadora
voldrà'l Sol, senyora;
i el vostre dolç parlar de melodía
per sí l'ocell voldrà...

JOAN BIGATÀ JOBICÓ

Dibuix d'En Francesc Sánchez.

Com les roses...

Quan la Ramona va acabar de llegir el bossí més interessant del llibre, aquell troç sensacional on el galàn mostra a la seva aimada les roses ofrena d'un amor infinit plè de promences, va sentir com les llàgrimes inondaven els seus ulls i ressentí un desig profund, un gran desig de tenir a la seva vora un galàn com aquell, i que uns ulls plens d'amor la mirassin amanyagant-la com miraven a la benhaurada de la novel·la.

Era l'hora de tornar al treball i tancà el llibre tot doblegant la pàgina per a guardar el punt.

Sortí de casa seva per a anar al taller i amb el cap plè de les coses atraients que havia llegit, no's va adonar d'un jove que al passar l'esguardà embadalit.

Però si al migdia no se'n va donar compte d'aquell minyó elegant, al vespre sí. Enfront mateix de la porta estava esperant que sortissin les modistes. Per tafanería, les primeres que varen sortir el varen omplir de mirades. La darrera fou la Ramona. Totes, i ella també, varen entendre tot seguit a qui esperava; i unes envejaven la seva sort i les altres s'aconsolaven criticant al galant minyó.

La Ramona el trobà agradable; el seu esperit sabia idealitzar, i aquell minyónet tingué la impensada sort d'ésser comparat al galàn de la novel·la en l'íntim d'aquella romàntica de taller.

Aquell vespre llegí amb més afició el seu llibre. El quadre era fet per a la imaginació ardenta de la modisteta. Els personatges, idealitzats en sa fantasía xardorosa, romanien silenciosos en mig d'una inconeguda anhelança.

El cor feble de la Ramona gatlí al descompàs al entrar en el bò del capítol. Oh! com era d'hermós tot allò que llegia, i com el desitjava per a ella un instant com aquell que allí's describia!

Aquella nit la passà pensant amb sos amics els personatges del llibre. Es representava en el lloc de la noia de la novel·la, i sentint les paraules amoroses que somniava, s'extremia de goig i enrogia i acabava com l'altra, baixant els ulls i dient que sí, que sí, que l'estimava, que volia son amor...

* *

Havien passat molts dies d'ençà que la Ramona acabà de llegir la novel·la, i aquell jove elegant no's cansava de fer cada dia la mateixa maniobra. Matí, tarda i vespre, la Ramona'l trobava pel camí, i al plegar, la seguia fins al portal de casa seva.

Per fi, un vespre s'hi acostà i li parlà d'amor. Aquell jove no era pas com ella l'havia somniat, però això no hi feia res, ella'l canviaria. De primer moment, el tò de conqueridor amb que li parlà li causà molt mal efecte, però ella tot escoltant-lo sentia revenir a sa imaginació'l diàlec captivador de la novel·la, i no sentia altres paraules que les que havia llegit, ni feia atenció en

aquell tò enfàtic amb que li parlava el festejador.

Solament quan ell li preguntà si l'estimava, ella restà un instant sense respondre, i quan ell tornà a refer la pregunta, li respongué:

—Diumenge li contestaré.

El diumenge al matí, pel Parc ambdós caminaven tot omplint-se l'esperit de les promeses que ofereix el gentil mes de les flors.

En un gemat recó un grup de rosers mostraven ses poncelles prometedores.

La Ramona es sentí transportada al paisatge meravellós de la novel·la, i quedà en contemplació davant dels rosers. El passatge del llibre li revenia clar en la imaginació. L'home somniat era allí, mirant-se-la amorosit, a punt de florir en sos llavis la declaració esperada.

—Què és lo que mira?—li preguntà ell.

Però ella no'l sentia ni l'escoltava, i sols pensava amb l'altre, amb aquell que sabia dir tan rebé en les ratlles simpàtiques del seu llibre paraules d'amor que no ofenien.

El jove s'impacientava, mentre ella, com si estés en oració, tenia l'ànima en les poncelles gentils d'aquells rosers gemats que parlen als cors joves, i esperava que l'enamorat li parlés, que li repetís la declaració d'amor, que li demanés el seu cor, que ella li donaria tot seguit, sense pensar-s'hi.

Esperà una bona estona. Finalment exclamà:

—Com floreixen els rosers!

—Es tard, Ramona!—respongué ell.

Sentí com una punyida la impacienta resposta. I esperà encara, mes ell estava entretingut arreglant-se la corbata, tirant-se l'americana, allisant-se els cabells.

Com si quelcom de gran, de molt profund, esdevingués en ella, sentí que'l seu esperit defallia, i devingué pal·lida.

Ell s'hi atansà sobtadament, i creient-la subjugada, li sortí amb la pregunta:

—M'estima, doncs, Ramona?

Ella se'l mirà fredament, i amb contingut despit li digué:

—No, no l'estimo!

I gairebé fugí tot esforçant-se per a retenir les llàgrimes, esfondrant nerviosament amb sos dits unes roses blanques. Era l'il·lusió perduda que plorava per dintre; era com les despulles de les roses que simbolisaven el seu cor, per aon l'amor havia passat!

JOAQUIM NAVARRO.

Aquest número ha sigut
previament censurat

La malalta

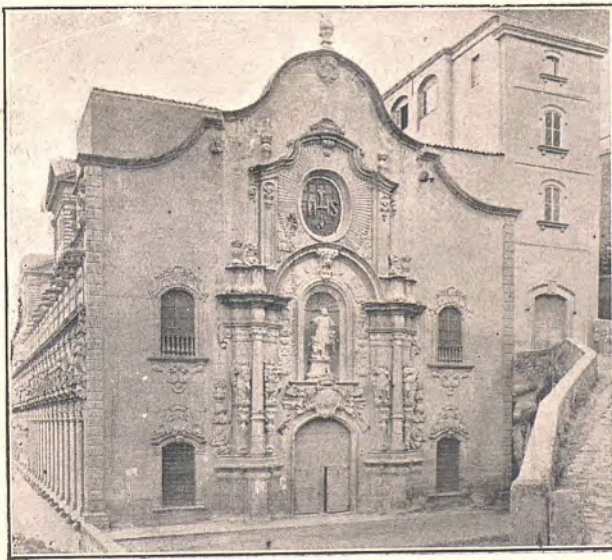
Que caigui'l sol d'hivern damunt la festa
de la noia acabada de gorí
fins que dongui colô a sa faç que resta
tan blanca com la flor del lleçamí.

Que tots els jovincels vestits de festa
la seva joia gran corrin a di,
escampant pels carrers flor de ginesta
com si la processó ja fos aquí.

I al mig dia que toquin les campanes
i's ballin davant d'ella les sardanes,
que ja s'ho mirarà des del balcó.

Que hi hagi a tot arreu força alegria,
que aquella noia tendre que's moria
ja està bona, i ja riu i té colô.

ALBERT GALIMANY BARTROLÍ.

MANRESA.—La Santa Cova

Fots. J. Farré

La Seu de Manresa des de l'estació del carril

El "Grau"

Perla de Valencia:
enveja de ciutat:
platja somniadora:
esplai dels infants:
cases marineres
on ocells hi van
i la jovenalla
parla sols d'amar;
terra de dolcesa
que'l meu cor malalt
sentí nova vida
de perfum sagrat.

Estimada arena:
casetes de banys,
vessall de rialles.
Quan el sol se'n va,
la nit és plascenta:
llavors el mar
desplega cantades
que aplego amb goig gran!

EMILI GRAELLS CASTELLS.

NÚVOLS

Quan l'Eusebi posà el peu en el trasatlàntic que devia conduir-lo a llunyes terres on cercar, si no una fortuna, una acceptable retribució al seu treball, se li oprimí el cor i sentí son rostre amarat per una suor tota freda.

Poc més de dos anys feia que s'havia casat i de llavors que els escassos recursos que del seu ofici provenien, havien anat fent-se insuficients per a afrontar les necessitats d'una vida honesta i senzilla. I darrerament, quan degut a incidències d'una vaga dels del seu ram, havia quedat sense casa, començà a empaitar-lo la misèria, volguent-lo fer una de ses innúmeres víctimes. Però no arribaria pas a tenir a l'Eusebi entre ses grapes, que ell era fort, que el seu esperit no s'acovardaria mai, i si la patria no donava als seus el pa per a viurer, ell aniria a cercar-lo lluny, a l'altra part de món.

La ingratitud de la terra l'obligava a deixar als dos éssers més aimats, dels que per rès del món hauria volgut separar-se. Era crudel la vida amb ell, que l'obligava a privar-se de petonejar a la seva esposa i a la seva filla, de sentir-se aconhortat de prop per l'amor de la companya de la vida i d'aquell angelet ros, hermós com el sol. Mes, què hi feia! Per ells lluitaria, per ells dos serien tots els seus afanys, i dintre poc temps, el necessari per a arregar l'import del passatge, els enviaria a cercar, tornaria a tenir-los al seu costat, i ja amb ells, la sort no'ls deixaria, començant una nova vida de pau i d'amor.

I mentre el cor de l'Eusebi s'encongia ara pensant amb els que deixava i després batejava fortament amb la visió d'una ventura poc llunyana, mentre la seva cara prenía un rictus indescriptible al passar del dolor a l'alegria, de la esperança al deshonori, el vaixell anava alluyant-se del porí i magestuosament s'endinzava en la immensitat de la mar...

**

Set mesos feia que l'Eusebi havia arribat a la bonica capital argentina. La sort no li havia sigut gens desfavorable i tenia recollida ja una bonica quantitat per a reunir-se amb els seus. Però ara que tenia a prop la felicitat tan desitjada, semblava com si, per a gosar-ne millor, volgués retardar el moment en que sos braços podrien de nou estrenyer amorosament el còs de la volguda muller i sos llavis besar afanyosos la carona de la seva filleta. Volia demés assegurar

la vida dels seus per a quan estiguessin amb ell, i treballava amb un dalit gran i anava apilotant gran part de sos guanys, com per a poguer dir després:

—Ja no patirem fam. He guanyat tot això per a vosaltres i tinc treball que'ns donarà diners de sobres per a subvenir les nostres necessitats.

I un dia, al tornar a casa amb el cor plè de joia pensant que ja havia arribat l'hora de cridar-los, trobà dugues lletres. La una, que descloué ansiós, era de la seva esposa. Amb quina alegria llegí els amorosos mots que li dirigia ella, que lluny seu es consumia d'enyorança, esperant el moment d'oferir-li els primors de ses carícies!

I l'altra lletra! Al llegir-ne els primers rengles l'Eusebi experimentà la més sobtada de les transformacions. D'alegroi que estava, devingué pàlid, li flaquejaren les cames i degué apoiar-se per a no caure. Emprenqué de nou la lectura i els punys se li clogueren amb rabia, mentre els ulls semblaven volguer saltar de sa cara congestionada, de boig.

«A voltes, qui més ha dit estimar-nos és qui menys ens aprecia, i si qualche voluntat ens porta, sab demostrar-la solsament davant nostre. En una separació, el buid que sembla deixar la absència, pot omplir-se fàcilment, com ho demostra l'Antonia entregant-se en braços d'un altre, mentre tu t'afanyes treballant per ella.

»Indigna saber coses tan injustes i creu complir un deure comunican-te-les, *Un amic*.»

**

Quan l'Eusebi arribà a Barcelona, novament se li oprimí el cor i sentí son rostre amarat per una suor tota freda, però no per aquella suor de quan marxà, produïda per la tristor que l'acaparava. Ara, anava a comprovar lo que se li havia dit en aquella lletra.

Durant el viatge degué sentir mil vegades remordiment per çò que ell feia. Donar més crèdit a un anònim que al jurament fet davant l'altar, dubtar de la conducta de la seva dona, quan existia un lligament, aquell infantó, que ell sol devia evitar sempre el més lleu manament. Si la carta fos falsa! Si aquella persona que's firmava «un amic» i que ell no podia ni tan sols suposar qui era, hagués volgut fer-lo víctima d'un engany! Però no; més o menys fonamentada devia ésser la lletra quan havia estat escrita.

«... entregant-se en braços d'un altre...» Oh! si això fos cert, si aquestes paraules no eren mentida, quina venjança més terrible la d'ell! Li

robaven la ditxa, la honra, la vida, però que car ho pagarien!

Els dies de viatge foren crudels. Ah, cor traïdor, que aixís que entra en tu la gelosia allotges amb gran facilitat els sentiments que més mal et fan, i en canvi rebutges els que't donen vida!

L'Eusebi portà uns dies de vida agitada, indagant, volguent obtenir proves, per a allunyar d'ell aquella incertesa que'l corsecava. Cercava afanyós la manera de comprovar el manament d'aquella dona que, sens ni respectar la filleta que semblà fer-los feliços un dia, oblidava els sants deures d'esposa.

I després de molts dies en els que malgrat l'inutilitat de les seves recerques, s'afermà més i més aquell dubte punyent que li rosegava l'ànima, resolgué compareixer inopinadament davant de l'Antonia i fer-li confessar tot. Ho sabria per ella mateixa, i si no volia dir-li, amb qualsevol indici, amb els ulls, li coneixeria.

Quan entrà a l'escala tot ell tremolava. I quan en havent trucat sortí l'Antonia mateixa a rebre'l, sentí com un boig impuls de abraonar-se sobre d'ella i apretar aquell còs adúlter amb ses grapes forçudes fins a ofegar-lo. I degué retenir-lo aquell infantó ros que plàcidament dormia en braços de la mare, a qui faltà poc per a perdre els sentits de la sorpresa.

Quan passats els primers moments, l'Antonia, amb la nena al mig, se li tirà a sos braços, els ulls de l'Eusebi buscaren, escrutadors, els d'ella, i al trobar-se amb una mirada dolçament serena, tota amor, sentí vergonya d'ell mateix i la besà confós.

No desaparegueren pas els dubtes de l'Eusebi, que quan la malfiança s'empenya en permaner en un cor que estima, costa força d'allunyar-la. Espiava tots els moviments de l'Antonia i les carícies d'ella li eren tan aviat prova del seu afecte, com servien per a mortificar-lo més i més al pensar que elles havien sigut prodigades a un altre home.

La seva gelosia el feu tornar brusc. Rès havia dit a l'Antonia del motiu de la seva tornada. La seva conducta fou tan diferent de la d'abans i tan extranya, que ella temé més d'una volta que s'hagués tornat boig. Era extrany, callat i adust a voltes; altres vegades expansiu i carinyós en extrem, amb grans ansies de abraçar-la, d'omplir-la de besos.

I en aquest estat desesperant anà passant dies i més dies. No s'havia preocupat de buscar-se treball. Per què? Amb quin dalit podria po-

sar-se a la feina ell que no creia en la felicitat?

«... entregant-se en braços d'un altre...» Oh, com havien quedat de marcades aquestes paraules en el cervell de l'Eusebi!

Feia ja dos mesos de la seva tornada, quan l'Eusebi, sentint-se més aclaparat, trobant-se més desgraciat que mai, intentà apagar les seves penes amb el vici, amb la beguda, i gairebé d'esma entrà en una taberna.

Del costat d'una de les taules mig podrides s'aixecà un home repugnant, un tipu fastigós, i avençà envers ell fent tentines. L'Eusebi reconegué tot seguit an en Bel, el cosí de la seva dona, un mariner viciós com ell sol, quin parentiu mai els havia dut més que disgustos.

—Ja l'has escanyada a l'Antonia, veritat, Sebi?—digué en Bel amb la seva veu ronca.—Mala dona és, oi?—I coronà les seves paraules amb una rialla grollera i estúpida.

—Oh, tu saps?...—li demanà furiós l'Eusebi, tirant-se-li al damunt, amb afany de demanar, de sapiguer força. I uns pensaments extranyts acudiren al seu cap.

—Digues, digues, què saps tu?—i li apretava el coll amb les mans, volguent-lo fer parlar.

—Tens una dona molt pretensiosa—continua l'ubriac—. La reina hauria estat meva si jo hagués volgut, i n'hauria estat ben ditxosa. En canvi, l'Antonia ni els afalacs d'un cosí vol rebre. Però no s'haurà salvat; tu vas rebre una carta, has vingut i oi que l'has morta?

L'Eusebi ja no pogué més. Li apretà el coll amb rabia fins gairebé escanyar-lo; mes tot d'una sentí repugnància d'aquell monstre, de tot çò que l'envoltava, i separant-se d'ell, li escupí més que digué: —Miserable!

I fugí corrents com un boig cap a casa seva.

Els polços li bategaven follament en entrar a l'escala i el cor li donava aitals sotrats, que semblava volguer-li esberlar el pit. Obrí apressadament la porta del pis.

—Soc un insensat, un boig. Perdona'm—i plorant com una criatura mostrà a l'Antonia la ditxosa carta que l'havia fet retornar.

—Perdona'm, perdona'm—insistia novament amb extrany deliri.—Soc un boig indigne de tu...

I ella, per tota resposta, li oferí sos rojos llavis que l'Eusebi besà amb tot fervor, mentre les llàgrimes seguien caient-li cara avall...

LLUIS CASAMITJANA I PLANDOLIT.

De les nostres Exposicions

Avui honorem aquestes planes amb la reproducció d'un quadre de l'amic Josep Fontana, qui darrerament exposà en el salonet del «Niu» un bell conjunt d'obres que tingueren falaguera acollida i que foren en sa majoria adquirides per distingits *amateurs*.

En altra ocasió, i amb motiu de la Exposició general d'Art celebrada en Maig passat, parlàrem ja de la *manera* de pintar d'En Fontana, i avui hem d'afegir-hi amb gust, que s'ha anat esponjant, que ha anat trobant en sa paleta aquelles tonalitats que abans trobavem a mancar, çò que'l fa més atraient i li ha proporcionat l'èxit de que parlem.

Podríem citar una per una totes les teles exposades per En Fontana, per demostrar çò que li diem, però preferim per avui reproduir solsament una d'elles, no insistir en els nostres elogis (que per altra part potser també molestaríen al nostre amic, tot ell plè de franquesa i sinceritat), i anticipar als nostres llegidors que si podem portar a terme, entre les millores anunciades en altre lloc d'aquest número, la de regalar per sorteig obres d'art dels nostres consocis, serà una de les primeres un dels quadres que En Fontana exposà a Belles Arts i darrerament en nostre estatge.

Un recó del port

CIUTADANA

Furgant entre les coses més antigues
que serveixen dintre meu el seu perfil
trobo el record d'aquell vestit humil
guaitat en el mirall de les botigues
pels castos ulls d'una noia gentil.

Fou un jorn per etzar quan vaig sob-
[tar-la
mirant-se els farvalans amb melangia...
Després, passant per la mateixa via,
la vegí tan sovint... que de mirar-la
va neixer mutuament la simpatia!

Als anys de joia van seguir els de pena
i nostre idili va restar finit!...

Jo vaig borrar les afeccions del pit
fent cas omís d'un caparró de nena
i de l'etern encant del seu vestit.

Tant és aixís, que evocant tot lo d'abans
d'un punt llunyà es fa esclau mon pensa-
[ment;
i, encara avui, amb el cap entre les mans,
sento l'encís d'aquell vol de farvalans
que en altre temps veia volejar al vent!...

EUSEBI RODRÍGUEZ.

Pel camí de l'amor

L'aigua guaridora

La carretera s'allargassava serpentejant. El caminant, retut i laç, resta ajassat al peu de la margeda, on els esbarzers i matolls, bo i fent desmais, l'abriguen de l'aurífica i calda resplendor del dia, deixant tan sols al descobert com dos puntals torçats per la feixuga càrrega, ses polçoses cames immòvils de tan trespasar per la llarga i blanca carretera. Pobre caminant! Jorns i jorn va dançant a l'etzar, cercant l'ideal que'l guareixi del mal d'amor que'l cor-fereix. Jorns i jorn en va cercant i per fi, retut i laç, ha de caurer moribond en mig sa llarga caminada.

Oh vos la dòna cimbrejanta, dels fils d'or que envolten vostra cara colrada com les pomes estivals!

Oh vos la dòna que veniu de la font guaridora de l'amor, doneu-ne de la vostra aigua an el pobre caminant retut i laç! No'l deixeu pas morir, la dòna del cimbrei ritmic! No'l veieu com vos mira sedent, amb sos ulls vidriosos? Doncs, atureu-vos un moment! Si ell pogués, si ell tingués força per a aixecar-se de nou, se vos atancaria i potser arrabasant-vos l'aigua que guareix. Però ja ho veieu! Ni forces per a això li queden. Si seguia avant per la beta blanca serpentejant indefinida, la Implacable farà presa de son còs jove, valent-se de la sed d'amor que l'atueix.

Cediu, doncs, ja que vostra generositat li pot donar la vida!

L'amor guarit

Aixís. Aixugueu-li la testa i doneu-li un glop tan sols de l'aigua cristallina, que sos llavis ja moradencs i gorja seca, demostren son estat febrós. Com vos mira! No pot parlar, però en sos ulls vidriosos s'hi veu una llum en les blaves nines que vos remercia el sacrifici que per ell heu fet. Deu vos ho pagui, la dòna formosa!

Què?... Mentre li donaveu de l'aigua guaridora heu sentit sos llavis febrils en vostres colrades galtes com les pomes estivals? Es que vos paga l'haver-lo salvat, vos que heu vingut

de la font de l'amor per aquesta llarga carretera. No vos sàpiga greu. Li heu donat la vida, i si el pobre caminant no té amb què pagar-vos, bona moneda serà un bes eixit de sos llavis febrils, sedents de lo que tan sols vos podíau oferir-li. No veieu com se reanima? No veieu com apar que vulgui aixecar-se i seguir-vos en la vostra ruta indefinida? Ja no l'espanta al caminant trespasar altra volta a l'etzar tenint-vos per companya, tenint l'ideal que'n va cercava! Ja no li fa rès el sol amb sa calda resplendor, i per seguir-vos vol deixar l'ombra de la margeda, abandonant aquells matolls i esbarzers que com desmais el cobreixen. Doneu-li la mà, vos la generosa, i deixeu-lo seguir amb vostra companyia, complint del tot la vostra obra, car si no el pobre caminant tornarà de nou a caurer qui sab si per a sempre més.

Per fi! Com somriu! Apar un infant que en somnis veu de nou a la mare que un jorn de malhaurança l'abandonà per a anar al regne de l'Omnipotent.

Camí de la vida

Penosament, el caminant, ja guarit del mal d'amor que'l cor-feria, s'aixeca del peu de la margeda, ajudat per la dòna cimbrejanta que envolten sa cara colrada per l'hora calda, els rulls d'or ondulants com una verge. Amb quin dalit segueix apoiat amb sa companya formosa! Amb quin dalit i riallers, comencen a seguir junts el tradicional camí de la vida! El sol roent sembla que encar abranda la terra, mes el pobre malalt no caurà ja de nou atut per la sed. Té qui l'ajuda. Té qui l'acompanya per a seguir per la llarga i polçosa carretera, i ben prompte la silueta dels enamorats s'haurà esvaïda en el camí indefinit, restant tan sols les peïjades que més tard els vianants també esborraran del tot.

J. ESTEVA GILI.

Gelida des del Castell

GELIDA — Castell
Fots. J. Farré.

Poncella òrfena

*Pel estimat amic el Doctor
En Josep Murillo, director de
la revista il·lustrada de la Ha-
vana, «La Nova Catalunya».*

Germana petita del madur clavell,
la poncella núbil ha seguit amb ell,
i sang de ses venes ha entreçuat
pel tronc amb frisances, barbrement tallat.

Sota'l recol rosa del clavell madur,
l'ha vist emmustir-se, l'ha vist fer-se obscur,
ha sigut calvari la costa d'un pit
de dòna formosa, ni brau ni ablait.

Tras seguir gatzares, fondre's en la llum,
mal entendre enutjos, olora'l perfum
d'una vida innoble que té en l'horitzó
solatges, enutjos, no un Sol redemptó,
una mà senyora l'ha llençat furient,
trobant en les lloses trist aculliment.

Germana petita del clavell vençut,
la poncella fèrtil ha prevalescud,
i alçant-se malalta per espià'l Sol
presa d'un desvari d'amor camperol,
l'he vist, l'he collida del fang de ciutat
posant a una xicra son tronc desangnat.

Rera una nit fresca, la poncella humil
ha obert els séus pétals, com si un mes d'abril
cedint-li les molces de l'aimat verger,
tingués brisa a dojo, pluja a més poguer.

* * *

Xicra enlluminada, que del llit estant
llest mon somni estúpit m'has donat galant
un clavell amb flaires, d'amor exquisit
que'm deixata llàgrimes i olora l'esperit!..

J. COSTA I POMÉS.

D'UN BREVIARI GALANT

El teu coll

Quan veig lluir ton coll blanc,
blanc i pur com d'alabastre,
em pren, oh dòna! un anhel
que's pot dir irrefrenable;
i és que al veure circondar
ton coll blanc per venes blaves,
sento el desig d'esborrar
eixes venes, amb besades
ardoroses com el foc,
prò amb amor, amb tota l'ànima...
Que sento córrer dins mí
un corc gelós que'm repara
i em diu: «No veus com la besen
eixes suaus venes blaves!...»
I em fa sentí un cremor
i em fa sentí una gran ansia,
al veure que elles besant
enrotllen ta pell tan blanca,
mentre que jo, ton aimat,
no he pogut besar-la encara!

DANIEL FORNS I CARRERAS.

Llavors, amb melangia, m'he recordat de tu

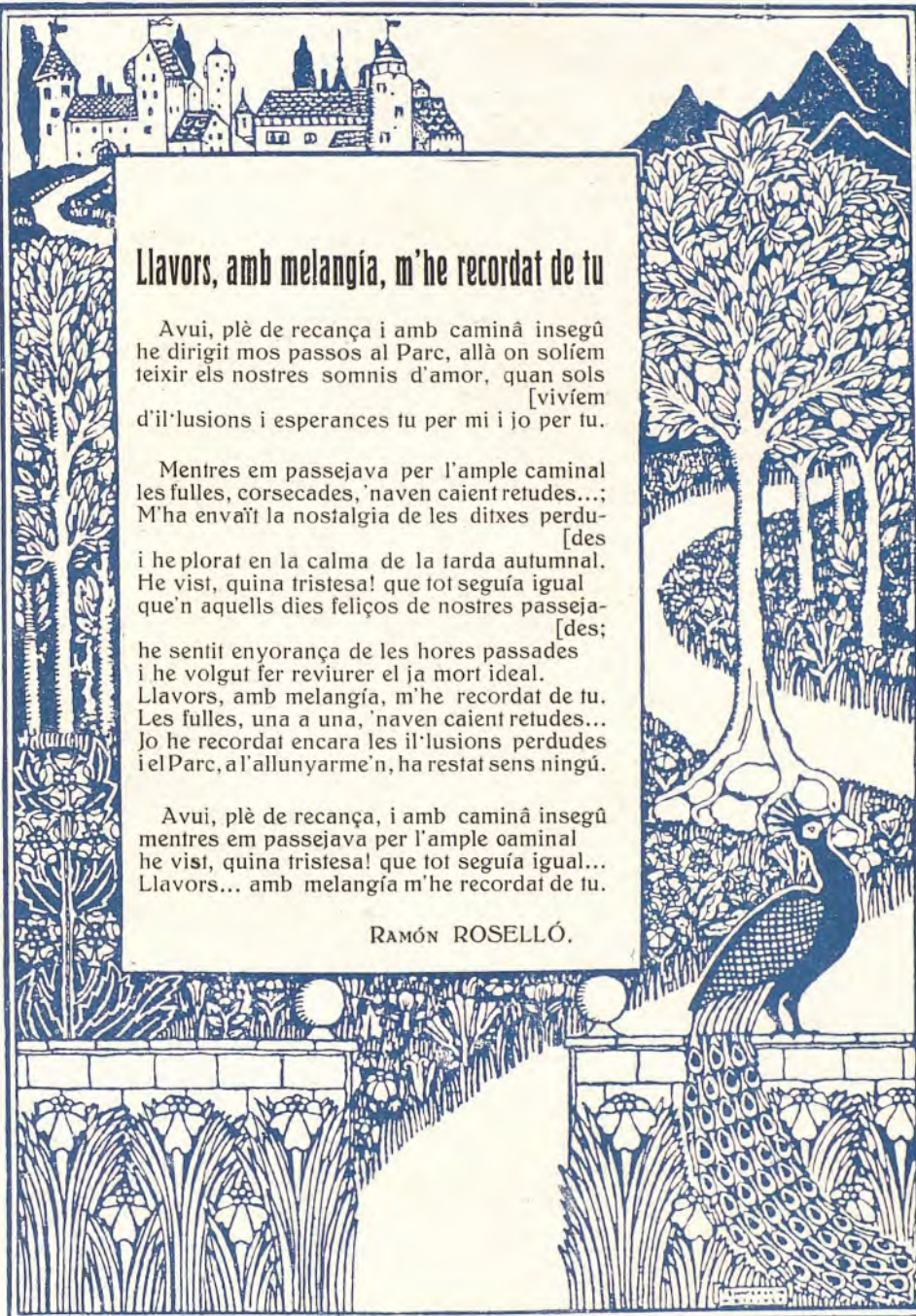
Avui, plè de recança i amb caminà inseqü
he dirigit mos passos al Parc, allà on soliem
teixir els nostres somnis d'amor, quan sols
[vivíem
d'il·lusions i esperances tu per mi i jo per tu.

Mentres em passejava per l'ample caminal
les fulles, corsecades, naven caient retudes...;
M'ha envaït la nostalgia de les ditxes perdu-
[des
i he plorat en la calma de la tarda autumnal.
He vist, quina tristesa! que tot seguí igual
que'n aquells dies feliços de nostres passeja-
[des;

he sentit enyorança de les hores passades
i he volgut fer reviurer el ja mort ideal.
Llavors, amb melangia, m'he recordat de tu.
Les fulles, una a una, naven caient retudes...
Jo he recordat encara les il·lusions perdudes
i el Parc, a l'allunyarme'n, ha restat sens ningú.

Avui, plè de recança, i amb caminà inseqü
mentres em passejava per l'ample caminal
he vist, quina tristesa! que tot seguí igual...
Llavors... amb melangia m'he recordat de tu.

RAMÓN ROSELLÓ.

Desconsol

Com cada dia, En Lluís havia entrat dins la cambra on feia pocs dies que havia finit la seva gentil i dolça esposa. I era amb un gran reculliment que entrava en aquella cambra; com un creient que fos, entrant dins d'un temple on es guardessin les venerades despulles d'un sant, aixís ell hi entrava, portant un rés entre els seus llavis.

Aquell jorn la trobà més trista que mai; part de fora, la pluja queia seguida i acompassada, i el clic, clic, de l'aigua al topar contra dels vidres feia més paorosa la solitud que hi regnava; i En Lluís amb pas insegur, tambalejant-se com un ubriac, s'hi era endinzat fins anar a sentar-se al costat mateix del llit on ella havia mort.

Des d'aquell lloc, i com un inconscient, ell anà desgranant tot un rosari de alegries passades, fins arribar en aquell gran misteri de dolor que'l tenia aclaparat; els seus ulls, vagant de l'un costat a l'altre, esguardaven tots els objectes que dins de la cambra hi havia, i en quiscun d'ells hi veia un record; tots li parlaven d'ella, tots li parlaven d'aquella tan volguda dona qui havia pagat amb la llur vida, el goig immens de fer-lo pare; i li semblava que encara la veia dins d'aquell mateix llit, contreta la cara per una horrible mueca de dolor en l'instant en que finia.

I per això recordant aquesta trista escena, en aquell cap-vespre d'hivern, era que En Lluís, amagant el cap entre els coixins que guardaven encara un debil perfum de la bella companya perduda, plorava... plorava.

JOAN SALVADÓ MIRALLES,

D'un jardí

Era un ritme de flors, car el vent les gronxaba, mes amb tanta fretura d'amor, que al moment devenia l'aroma copçada pel vent...
I plè de gelosia el brolladó ploraba.

MIQUEL SAPERAS AUVÍ.

A ella...

Amor meu, baixa'm obrir
que molt, molt et tinc de dir.

No t'espanti la foscor;
de tos ulls la resplendor
temps ja fa que'ns il·lumina
el sender que'ns encamina
an aquell excels redós
on sols hi viurem tots dos
plens de goig, plens d'alegria...
Baixa, baixa, aimada mía,
que aquí t'estic esperant
embadalit i anhelant
estrenye en els meus braços
i cenyir amb sagrats llaços
a nostres frisosos cors,
orfes, fins avui, d'amors.

Baixa, baixa, vida mía,
que sino me moriría!

J. COLOMINAS BONET.

Església romànica de Sant Pons

Fot. J. Farré,

LA CAPTAIRE

Asseguda en un recó, damunt ses mateixes cames, l'he vist; s'apoia a la paret d'un gran casal, tota vestida de negre, amb el rostre estirat, demacrat pel dolor i la gana.

A la falda li dorm un infant de cara de cel; acaba de mamar, el mogró del pit esllanguit encara li rossa els llavis, i ara dorm el són dels àngels, amb sa careta groga, després d'haver xuclat les darres gotes del nèctar de vida que ha rajat del pit de sa mare.

La captaire té un braç estirat amb la mà mig oberta, pidolant l'almoina de la gent que s'aparta; els séus llavis diuen quelcom que trenca'l cor: és com una queixa, com un prec, com una oració on es barreja el nom de Deu, però la gent passa, passa i fuig sense heuren esment, potser perque no tenen cor, potser perque no entenen aquest quadre que la fatalitat ha creat, potser perque no saben ses penes, que ella conta baixet, amb veu que apar la veli el plor, amb por de despertar del séu somni d'or, a aquell infantó del cor séu.

PERE PERMANYER.

TRISTA RECORDANÇA

El vaixell que estava a punt de sarpar per a pendre rumbo vers l'Amèrica, deixà sentir son ronc furiós per un instant, i de sa xamaneia en sortiren espesses bocanades de fum grisenc que s'esvaïren amb lentitud sota la blavositat del firmament.

L'immensa gentada que conversava al port amb els sers aimats que havien d'allunyar-se, al sentir aquell últim avís s'apressà a despedir-se de llurs passatgers i tot eren forts abraços, apretades de mans, besades afectuoses, plors eixits del cor de les mares que minvaven al escoltar les promeses esperançadores que sortien dels llavis de llurs fills en el trist moment de separar-se...

Havia transcorregut una hora. El vaixell es-

tava tan distanciat del port, que apenas s'ovirava. El port estava desert, tothom l'havia anat abandonant poc a poc i tristament. Pel cel hi passaven núvols rosats i flonjos que'l ventijol alleugería fins a fer-los perdre de vista. El sol rogenic s'esmunyia en la railla confosa de l'horitzó...

Era ja fosc i les estrelles sortien al cel per a emmirallar-se amb el mar. Ara els núvols eren completament blancs i es desfeien al entorn de la lluna somrienta. Al lluny es sentí el cant de algun pescador que torvà el silenci nocturn, i després d'haver finit el cant, el mar s'adormí santament.

SANTIAGO CASADEVALL I BLANCH.

AMOR-NATURA

... La nit tranquila de Juny començava a finir, quan encara tots dos romaníem entregats en un sagrat col·loqui amorós...

En el llunyà horitzó apuntava la claretat esblanqueida de l'aubada que anava extenent-se i intensificant-se després per l'espai. Amb les tenebres de la nit s'extingia leniament la llum de l'estelada; i el bell deixondir de la Vida, era festejat per les aus amb refilets de dolçura. Un lleuger ventijol, sadollat d'olors camperoles, acarona nostres rostres; mentre que del lluny, molt lluny, arribava el melàngic esquellerinc d'un ramat...

La sublimitat de l'hora, l'ambient inefable de poesia d'aquells instants, ens havia entrat al cor com glop de mel. Les paraules, que començaven a eixir pereçoses dels nostres llavis, s'estroncaren; i parlaren sols els nostres ulls, llargament, tendrament, amb verb diví... Del mut diàleg de les nostres ànimes brotà un bes... Amor i Natura s'havien fos en una sola essència.

V. RAFART MARÍ.

Flor de vici

Mireu-la arrepenida clamar al cel debades!
Crudel la primavera li nega el séu perfum.
Té esllanguides les galtes, són ses carns es-
[flonjades,
va amb la testa caiguda i en l'esguard no hi té
[llum.

La visió de un somriurer espuntava els agra-
[vis
fent cedir en un rictus les més folles passions,
i, pletòrics de vida, foren beire sos llavis
on, sedents, cobejaven imantats papellons.

Qui de gracies fou dea i en sa carn satinada
traspuava-hi l'efluvi sa rient joventut,
veu fugir de són rostre la rosò immaculada
i dels rulls de sa blonda la suau lascitut.

FREDERIC SALA.

Damunt la tanca del jardí

Damunt la tanca del jardí
hi surt un arbre en ufanía,
que sab les hores del matí
i les obertes del migdia.

En la jornada, veu passar
pel caminal, gris de polsina,
la joventut amb rostre clar
i la vellesa que s'inclina.

Sobta sovint algun esguard
que cerca enllà d'aquella vía
en ser a l'hora del captard
la seva esbelta galanía.

Aquella pompa de verdor
que'l vent remou com una onada,
i esdevé pura serenor,
al cel dient cosa callada.

I quan el jorn se'n va al ponent
és tremolós, en melangía,
ses fulles tornen d'or lluent,
—dolça besada que fa el dia—.

* *

Ignota vida, que al llindar
d'aquella via que l'atreia
has vist la gent—cor en la mà—
i el vianant que amb tu es distreia.

I vas restant vora el camí,
per una tanca separada.
L'oreig del món mormola fi
la lleu paraula insospitada.

Mes tu faràs com qui no sents
les veus sonores i amagades,
i encara que pàl·lida esdevens,
ningú diria que a vegades

has semblat l'arbre en sè al ponent
que s'estremí de melangía,
per la besada greu, llisquent,
de l'últim raig que en ell moria!

MERCÉ VILA REVENTÓS.

*
* *

Quatre cops al dia et veig
i no heus esment de que't miro,
i malgrat l'esforç dels ulls
per a dir-te que t'estimo,
passes abstret, mirant fit
a un indret que no endevino...

Passes tan a freg de mi
que'l meu colse al teu arrimo,
i el contacte no et diu res
de lo molt que jo somnio...

Per què a una dòna, estimant,
se li priva el poguer dir-ho?...

ROSER JOFRE JEPI.

Pàgines artístiques

Esglesia de la Sagrada Família

Dibuix d'En Joan Marcè de la S. de P. del N. A.

Costes de Garraf—Fot. A. J.

El meu cant de cada dia

Cada dia quan em llevo,
penso en tu i estic content;
obro el balcó del meu quarto
i respiro fonament:
si no t'ha trobat mon somni
ja't retroba el pensament.

L'aigua que'm tiro a la cara
no sé si és fresca o bé ardent;
tremola un petó als meus llavis
d'un grat esborronament!

Salta un full del calendari;
salta el cor i el sentiment;
quan tots els fulls siguin lliures
seràs meva eternament.

Correu dies, correu hores,
passeu com un dolç moment...

Cada dia quan em llevo
penso en tu i estic content:
cloc els ulls i estenc els braços
i em llenço al treball, valent!

El meu cant de cada dia
és cant d'enamorament!

JULIÀ MOLINARI.

A una rosa

Rosa carmesina
que sabs són neguit
quan suaument te gronxes
damunt del séu pit!

Sabs aquelles coses
de l'amor més gran
els sospirs t'ho diuen
rient o plorant!

Tu sabs del bell ritme
què espolça el séu cor,
quan lliga esperances,
quan desmaia un plor.

T'encens més rojenja
i prens més encís
si't besen sos llavis
talment com rubís.

Esdevens més gràcil
al frec més subtil
i encesa t'esberles
i't fas més gentil.

Rosa carmesina
que sabs són neguit
quan suaument te gronxes
damunt del séu pit.

JOSEP PONS I TIÓ.

SABADELL: Bosc de can Feu—Fot. Adelaida Ferrer i Gomís

Ressenya musical de la temporada d'hivern del Gran Teatre del Liceu

Com siga que els esdeveniments socials han retrasat abastament la nostra tasca, i no poguent tenir el mateix interès ara la crítica de les obres representades temps ha, creiem serà més grat al amable llegidor una ressenya acoblada en que, ho i comentant-ho tot, li permeti fer-se càrrec de la important temporada que acaba de finir en el nostre Liceu.

Amb l'*Ivan le Terrible*, drama líric en tres actes, poema musical de Raoul Gunsbourg, s'obrí nostre gran teatre la nit del 27 de Novembre prop passat, fent-hi llur debut la tiple Fanny Heldy, el tenor Robert Lassalle, el baríton Jean Bourbon i el baix Marcel Journet (aquest ja apreciat del nostre públic).

La partitura que l'esmentat mestre adaptà al llibret, fet per ell mateix de la coneguda obra d'igual nom, no aportà cap novetat en els procediments musicals, però si que palesà un perfecte coneixement dels efectes i sonoritats de les que agraden a la majoria de públics, cenyint-se però a un ús discret dels mateixos i orquestrant amb tendència a les modernes teories, lo que contribuï a que l'obra, sense entusiasmar, s'escoltés tota ella amb gust. Com a nota sobresortint solament mencionarem el chor fugat del segon acte, que acredita a un compositor.

La execució per part dels artistes esmentats fou, al nostre entendre, perfecta, especialment la del protagonista Sr. Bourbon, que si bé en ses condicions vocals no estava a la alçaria dels seus companys, els superà com a actor, i dubtem que altre hi hagi que faci i digui la difícil *particella* amb més encert. Si a això s'hi afegeix la rica presentació en vestuari i atreç, i el decorat esplèndid d'En Junyent, es compendrà que l'*Ivan* tingués una franca acollida, baix la ferma batuta d'en Guarnieri.

Mestre Antoni Guarnieri

Monna Vanna. Drama líric en tres actes, de Maurice Maeterlink, musica de Henry Fevrier. Molt de lo dit de l'*Ivan* podríem aplicar-li, havent-hi fruit, emprò, major riquesa de temes. En l'acte segon, que quasi l'omplena un deliciós duo que interpretaren la Germaine Lubin, sopràn, i En Georges Darmel, tenor, d'una faiso ben remarcable, s'arriba al final del acte, que clou un cant de joia amb chorals interns de brillant instrumentació d'efecte segur, l'aplaudiment sorgí espontani i xardorós.

En Journet, sempre just, i en Laquien, arrodoniren el conjunt amb la seva actuació en el primer i tercer acte, no interessant tant aquest com el primer. Altrament, creiem que les concepcions d'En Maeterlink, no entren en el gust del nostre públic. Presentació rica i acurada. Decorat d'En García. Fou concertada i dirigida pel Mestre Ghione, assessorat per l'autor, qui assistí a l'estrena.

Louise. Aquesta, al igual que les anteriors, fou cantada en francès, i amb tot i ésser ben coneguda i cada dia més apreciada, s'emportà els millors sufragis de la temporada.

Aquesta obra mestre d'En Charpentier, que per sòri ha estat sempre ben representa-

da, ha assolit la consagració general en la darrera temporada. L'èxit ha sigut tan esclatant, que no dubtem en assegurar que captivà tant com la millor d'En Wagner, doncs tenint d'aquest gran mestre tota la estructura musical en son desenrotll, ja en la varietat i bellesa dels temes i sonoritats del metall, ja en la fidelitat amb que segueix la lletra, es fa potser tot seguit més suggestiva, per la realitat del drama que descriu. Hom no pot pas fer comparacions entre aquest o altre motiu, doncs des la primera a la darrera nota, lo mateix el selecte aficionat que el veritable músic, resta cor-près i s'endintza en l'obra,

Decorat del tercer acte de "Ivan le Terrible"

sense permetre's la més lleugera distracció, seduit per la inspiració que plana en tot el punyent drama, placívol en el primer acte, jovial i descriptiu en el segon, netament parisién, apassionat i grandios en el tercer, i tràgicament humà en el darrer.

Els motius apareixen clars i oportuns seguint els canons wagnerians, dibuixant l'orquestra tots els incidents del drama amb propietat i gust exquisits, els que ens feu gosar en tot son esclat el Mre. Guarnieri. Aixís, doncs, *Louise*, ultra lo acurat del seu desempenyo per artistes de vàlua com la Hedy, Lahowska, en Lassalle i l'insubstituible Journet, resultà cada nit una solemnitat artística, en que les demés parts secundaries i els chors mereixen també lloances.

Balada de Carnaval, del Mre. Vives. No és obra pel marc del Liceu, i creiem, si bé el cas, fer-ne la crítica quan es dongui en el Tívoli, aon possiblement assolirà amb bons artistes d'opèra, l'èxit que li correspongui dins aquest genre. Per lo mateix, i encara que'l nom de Conrado del Campo ens feia esperar (per la seva honradesa artística) una sorpresa en l'arreglo dels *Bohemios* com a òpera, no'ns sentim defraudats per la manca d'aquesta promesa. Recelem solsament que el Mre. Vives ens quedi a deure l'obra grossa que'l seu talent ens feia esperar.

El Monjo Negre. Confessem que la nit de dita estrena anàrem al Liceu, ultra com en tots els estrenos, amb el respecte que tota obra d'art seriós mereix, amb el bon desig que sentim per

lo de casa. Doncs aixís i oi tinguérem una sorpresa, perquè situant-nos en el temps en que la obra fou escrita, no podem menys d'elogiar-la sense reserves de cap mena, i més encara al considerar que és la primera obra d'un compositor, a qui se li ha de reconèixer que ha donat lo que el seu mestre li ha suggerit, lo que no fa pas tothom.

La música és tota ella ben sentida i mai vulgar, describint amb frase rica i inspirada les moltes situacions que'l drama d'En Pitarra ofereix al compositor, qui les resol tota mestriolament.

Tenint en compte que l'obra fou cantada per modestos artistes amb més voluntat que veu, excepció feta de la Sra. Baron i el tenor G. de Tura, que hi debutà, no pot menys de felicitar-se a l'autor qui concertà i dirigí la seva partitura

"Ivan le Terrible".—Dos tipus dels que n'hi ha més

Fanny Heldy

clarament i seriosa, per l'èxit sorollós que logrà. Això hauria d'estimular-lo a produir més, bo i desitjant que el temps en posar-li l'obra sigui més breu que el que segons contem a esmerçat per a lograr veure pujar a l'escena aquesta.

La obra fou ben presentada, considerant un deure marcar dues notables decoracions d'En Castells.

Luccia. Rigoletto. Trovatore. Agermanem aquestes obres que de no haver-hi divos no's poden soportar, i encara que'l nostre paísà l'eminent Palet feu els impossibles, amb ell sol no n'hi ha prou.

En la darrera, el Sr. Tura feu els possibles, sense reixir.

La Favorita. Per debut del divo Sr. Borgioli. No hi sapiguerem veure res més que uns esplèndits trajos florentins dignes d'un museu, encara que no de la època en que es desenrotlla la obra, i oïrem un baríton que si bé vestia d'època, cantava pitjor que'l divo.

La Bohème. Aquí ens agradà el Sr. Borgioli quelcom, sense esborrar la impressió d'altres artistes, que sense tan renom l'han precedit en aquesta òpera. No poguerem sentir la cèlebre Bori, encarregada del rol de Mimí, per enfermetat o veleïtat de la esmentada artista.

En conjunt l'obra anà força bé amb la Campiña, en Crabbé, Rebonato, etz.

Barbiere i Manon. Aquestes altres dugues

obres, també prou conegudes, per quin motiu donarem sols una impressió de conjunt, sortiren més arrodonides, especialment la primera, que interpretaren la Borghi Zerni, tiple lleugera de bona escola, el tenor líric espanyol Joan de Casenave, de molt bonica veu que permet endevinar-hi un notable tenor en el seu genre, i els senyors Crabbé, Rebonato i Journet, guanyant-se un èxit falaguer.

Aida i Gioconda. Abdues lograren un succés sorollós degut no precisament a un selecte repartiment, sino a la cèlebre de vritat Sra. Poli Randaccio, sopràn líric-dramàtica de volada i en el plè de les facultats, en quantitat i calitat de veu i amb tots els recursos de bona escola que pot exigir el més sever diletant en una cantatriu com aquesta, que evocà, bo i superant-les, els noms de la Cepeda i la Tehodorini, a molts dels antics abonats, que la mostraven al jovent per a explicar el seu entusiasme per obres que avui no es resisteixen.

Cal dir que tothom reconegué les condicions excepcionals de la Randaccio, fruit obres com ja mateixa *Gioconda*, quina protagonista feu i cantà a meravella, acompanyant-la en l'èxit la Lahowska, en Palet, el notable baríton Bione i En Torres de Luna. El mateix sorollós èxit lograren aquests artistes amb l'*Aida*.

Tina Poli-Randaccio

Aga Lahowska

Marcel Journet

Pagliacci. Fou un encert de la empresa, doncs resultà un èxitàs per en Bione i en Palet, lluint també la Campiña, lo que no havia pogut fer en *Manon* i *Bohème*, que no s'adapten a la seva veu.

Tristany i Isolda. Amb vera fruició eren esperades les obres del colós de Baireuth modern que la guerra ens havia privat de saborejar, i no sortiren defraudats els wagnerians, que ja són legió, ans al contrari, la delectació i entusiasme es condensaren en la sala per a fer esclat a cada acabament d'acte.

Encarregats dels principals papers la Barón, que encara que amb minva de facultats vocals, coneix l'obra, la sempre discreta Lahowska, en Canalda, tenor estudiós i d'un temple de veu que s'adapta al personatge, en Journet, sempre excel·lent, i En Torres de Luna, just, aixís com els demés, baix la ferma batuta d'En Guarnieri, que conduí a consciència l'orquestra, no podia resultar la vetlla altra cosa que un èxit més a afegir als ja apuntats.

Els Mestres cantaires de Nuremberg. Molts eren entre el jovent intel·lectual que no coneixien

l'obra, i no cal dir amb la espectació en que era esperada per aquests i els demés que la coneixien, especialment per el Joan Sacs, encarregat aquesta vegada al eminent Journet, al qui podem proclamar des d'avui el Joan Sacs ideal, doncs ni aquí ni fóra d'aquí, fins ara, no s'havia interpretat i cantat aquest personatge d'una faísó tan acurada. No'ns cansarem de repetir, altrament, que al ensemple que *Louise*, pel seu argument humà, és de les que més plau al públic, que segueix amb interès creixent tota, absolutament tota, l'obra, com cap altra d'en Wagner, sense el més lleu cansanci.

Armand Crabbé

Essent ja consagrades aquestes obres per a que ens deturem a analitzar-les, solsament volem fer constar que tant la interpretació del Mtre. Guarnieri, qui la concertà, com els demés artistes que la desempenyaren, senyoretes Campiña i Callao i els Srs. Palet, Crabbé, Torres de Luna, Gallofré, Olivé,

etzètera, i chors, compliren bé llur comès. Debem fer especial menció dels dos primers, que encara que foren discutits, opinem que's trobaren a mancar-hi en representacions successives, doncs poc més creiem que pugui fer-se en el no molt

Josep Palet

airós paper de Walter i en el Bekmesser, el ve-
gerem grotesc com deu haver de ser.

Entenem, doncs, que si bé és ben cert que el
comble seria que tots fossin *Journets*, la realitat
que impera en tots moments, fa que posats a cri-
ticar, ens decanem més a sentir-nos apropats a
la faisó de jutjar d'En Joan Sacs que no a la d'En
Bekmesser.

La Walkyria vingué a curullar la nostra sa-

Mercè Capsir

Joan de Casenave

tisfacció, amb la novetat d'ésser un paisà nostre
el conegut Mire. Ribera el que en pocs assaigs
ens feu disfrutar aquesta segona part de la trilo-
gía com poques vegades, doncs ei bé és indub-
table que en Ribera no porta la empremta dels
grans directors, coneix, emprò, com el primer,
l'obra de Wagner tota, i té la persistència i hon-
radesa indispensable per a donar-ne la impressió
veritable, per lo que no dubtem que de disposar

Emma Magliani

Lluís Canalda

Germana Lubin

Joan Bourbon

del temps per a assajar-la degudament, potser no hi ha avui qui rivalitzi amb ell, ja que adés com cap altre sap fer sentir clarament i diàfana les bel·leses que enclou la música de Wagner, fent-les assequibles als esperits selectes, que aixís frueixen tota la excelsitut de la més bella art amb tota plenitut.

Dit això, que ha brollat espontaniament i sincera de la nostra modesta ploma, fem punt.

La interpretació a càrrec de la Srta. Béjar, nova a Barcelona, i que fou una quasi revelació en el rol de Siglinda, que digué i feu força bé, va complaure al selecte auditori. Lo mateix passà amb el tenor Charles Rousselière, encara que aquest prou conegut i distingit artista retorni amb menys facultats. Bé les Sres. Barón i Lahowska, discret en Giralt en el Hunding, i excel·lent Journet, qui ens donà la digna i enlairada impressió del tenebrós Wotan.

Inclòs les walkiries del darrer acte anaren força bé, gracies a lo molt que coneix el mestre Ribera la partitura.

Aplaudim el que s'allarguessin algunes escenes que abans es tallaven, mes aixís hi tot, també hi hagué *cortes*, però ens recordem de lo que havem dit, d'apropar-nos amb els nostres judicis al exemple de Joan Sacs.

Poques empreses poden vantàr-se d'haver acomplert el programa llur com l'actual, i al felicitar-la ens plau esperar que'l mateix encert continuarà essent aconseguit en la propera temporada de primavera.

El públic correspongué als bons actes de la Empresa, en quasi totes les vetllades, especialment les de la *Louise* i repertori Wagner, i omplí a curull tots els diumenges, lo que és senyal ben eloqüent del grau de cultura que va assolint malgrat el que no sempre el Liceu hagi estat temple de l'Art.

SMITH.

Dibuixos de A. Bulbena.

Un egipci modern (Aida)

Amb l'anhel més perdurable

En la llum eterna de ma fantasia
hi ha una incomparable, constant obse-
i és tan imperanta i tant m'extasia [ssió
que'l meu cor li ofreno amb fidel devoció.

Serà que'l misteri de la meva vida
té l'impuls més màgic d'un amor diví;
o que l'atraienta visió indefinida
d'una meravella, floreix sempre en mí.

El cert és, que'n l'ara de ma juvenesa
hi han les més soberbes, vibrants flora-
[cions,
i que son enigmes de goig i pròesa
les ansies que forgen mes grans ambi-
[cions.

Ve d'un jorn empíric la meva tortura;
ve d'una rialla plena de virtut
que tota potentia dintre meu perdura
i consum la flama de ma joventut.

Vaig sentir-la a l'hora que'l cantar i el
[riure
porten l'ambrosia al fons de tot del pit;
quan el seny desborda's tumultuós i lliure,
quan el foc d'uns llavis no'ns ha malferit.

Fou una rialla extranyament sentida
d'un tò incomparable, tot fascinator.
Fou una rialla jamai presentida
que'm portà'l deliri més abrusador,

que me'l dona encara contra tot imperi
amb el més il·lògic, poderós turment;
tot un fatalisme d'imposant misteri
que contorba l'ànima implacablement.

Prou guío mos passos a la gosadia
del lloc on fou nada la rialla vibrant,
i excita'l silenci ma gran bogeria,
i es ben dolorosa ma veu suplicant.

Aquella rialla no torna a sentir-se:
ma febre anguniosa resulta un excés.
El goig d'aquella hora no torna a ofe-
[rir-se...
Aquella rialla no se sent mai més...

Tenia una gracia temptadora i blanca
i era tota plena de pròdig encís;
era una harmonia que esclatava franca
i era una ubriaguesa de sopor feliç.

Fou tan sorprenent i de tal cadencia,
fou tan falaguera l'impresió i el sò,
que retruny dins mi la seva estridència,
que m'par sentir-la amb reverenta unció.

Fou una rialla tota generosa
sortida d'un'ànima vessant de bondat,
que expresava ditzes, i era venturosa
la magnificència d'amor ofrenat,

que donava amb ella l'eloqüència tota
d'una inesperada, pregonia passió,
amb el dolç efluvi florint d'una boca
vasalla d'amors i suprema abundò,

que m'involucrava l'ansia rediviva
d'eternes delícies i eternes bondats,
sentint augmentar-se'l vigor de ma vida
per les delectances de goigs esperats.

Oh, anhel i tortura!... Rialla maligna
que'n hora oportuna ferires mon cor!
Oh, bella ficció prodigiosament digna,
que creixes geganta amb encís tempta-
[dor!

Que torni a sentir-te d'afany inondada,
que sàpiga on ets per poder-te adorar,
que'm dugui'l secret de la dòna esperada
que veig entre somnis i em sab ubriagar,

que senti per tot palpitant de bellesa
la clara harmonia flotant per l'espai,
que soc de ton màgic poder i destresa
l'espectre febrós que no's cansa jamai.

I al retre mon gest per la dòna asse-
[quible,
hi haurà la profunda clamor delirant
de veure'm rendid a un amor impossible,
caient a ses plantes mon cor tot sagnant.

J. VIVES I BORRELL.

DE CASA

El dia 27 de Setembre tingué lloc en el nostre local social, amb motiu de commemorar-se el IV aniversari de la fundació del «Niu», una agradable festa que posà de relleu les nombroses simpaties amb que comptem i l'entusiasme que tots els socis senten per la nostra obra.

El programa era verament sugestiu. Es representà primerament la comedia dramàtica en tres actes de l'eximí comediògraf En Josep Pous i Pagès, «L'endemà de bodes», pels companys de la secció de teatre, que's feren aplaudir amb justícia i que rivalitzaren en la seva execució. Queda fet el seu millor elogi estampant-los aquí els noms: Silveri García, Josep Roig, Josep Fontana, Mateu Morell, Simón Rovira.

Seguidament, i amb l'assistència del nostre president honorari l'illustre Sr. En Josep Cirera i Escala, fou inaugurada la Exposició de pintures i fotografies organitzada per les respectives seccions, i en la que figuraven un bon nombre d'obres notables en tots conceptes. Com s'ha, en quant a les de pintura, que la major part d'elles foren exposades en el Turó Park, i d'aquella demostració ja'n parlem en altre lloc d'aquest número, ens excusarem de fer-ho aquí i remarcarem solsament els noms d'En Callicó, Vivancos, Fontdevila, Cassà, Bulbena, Casals i altres que no recordem. La secció de fotografia estava dignament representada per uns magnífics treballs d'En Cecili Oriol «Ori», per alguns estudis dels nostres redactors Carcassona i Farré, i per altres fotos d'En Casases, Vendrell, Joan, Ruiz i Girós.

Per a finalitzar la vetllada, la secció de lletres, desitjant portar-hi també la seva cooperació, s'encarregà de representar el disbarat còmic-líric-coreogràfic en un acte del popularíssim escriptor En Peius Gener, «L'agència d'informes comercials», quins papers episòdics foren confiats als nostres amics Farré, Roig, Nadal, Mas, Carcassona i Prats, havent-se hagut d'encarregar, per absència d'En Mas, En Roig de la part d'aquest i En Fontana de la d'aquell. Demés, hi prengueren part En Botey i En Duaso, i tots ho feren força bé.

En aquestes obres, com en quasi totes les que's venen representant en el «Niu», hi contribuïren les Sries. Rovira i Cama, de les que no volem fer l'elogi per ésser ja conegudíssimes del públic que freqüenta les societats i quin acertat concurs ens complavem en reconèixer des d'aquestes columnes.

Mes no acaben aquí les facecies de la nostra secció de teatre. En els mesos d'Octubre i Novembre ens han donat noves proves de sos entusiasmes representant els drames «El cor del poble», d'En Ignasi Iglesias, i «Lo full de paper», d'En Pere Antón Torres, la comedia «Indicis», d'En Josep M.ª Pous, i la gatada d'En Pitarra «La Butifarra de la Llibertat».

Parlar dels èxits d'aquestes obres, fóra repetir aquí els mateixos elogis que hem fet més amunt, però volem afegir-hi les nostres felicitacions al president de la secció En Jaume Solé i

al director escènic En Josep Botey, pel treball meritíssim que han dut a terme i per la seva cooperació personal en alguna de les obres esmentades.

Per fi el «Niu Artístic», des del proper mes de Gener, podrà instal·lar degudament les diverses seccions de que's compona en un ampli local que ha pogut obtenir, satisfent aixís el desig que de llarg temps cobrava i pel que tant ha treballat el seu Consell Directiu. Aquest local és el que fins avui ocupava la societat recreativa «La viola d'or», situat al costat mateix del nostre estatge, lo que permetrà aprofitar bé les dugues sales i altres dependències, instal·lant-se definitivament la biblioteca, el laboratori fotogràfic, un adequat salónet d'exposicions, etc.

Ademés, s'ampliarà la sala d'estudi a on se celebren les classes de dibuix al natural, es renovarà el teatre, s'ornamentarà el saló d'actes per a poguer-hi donar interessants conferències, s'intensificaràn les excursions baix tots els punts de mira, i es publicarà aquesta Revista completament reformada, com ja s'anuncia en altre lloc d'aquest número.

Avisem, doncs, a tots els amics de la nostra obra, perquè si tenen voluntat d'ajudar-nos, sapigan que'l «Niu» es prepara dignament per a rebre'ls i donar-los-hi un aculliment patrió a la seva cooperació.

Jocs Florals de la Barceloneta.—Amb motiu de la festa major de la Barceloneta, es celebraren en aquesta xamosa barriada, organitzats pels nacionalistes de la mateixa, uns jocs florals que tingueren lloc en l'envelat de la Plaça de Sant Miquel.

S'obrí l'acte amb el discurs presidencial que fou una verdadera filigrana nacionalista, portant a la nostra pensa aital discurs la visió tenebrosa, la desolació gran que aclaparà a Espanya, i particularment a Catalunya, durant i després la guerra de Cuba.

Seguidament es donà compte del veredict del jurat, resultant ser guanyador de la flor natural el gran poeta i col·laborador nostre En Josep Carné. Entre altres, guanyaren premi els Srs. Bertrand i Pijoan, Josep M.ª de Segarra, Pere Salom i Morera, etc.

El parlament de gràcies anà a càrrec del senyor Sans i Bohigas.

La festa en sí resultà un èxit, l'envelat estava plè a vessar, però... si nosaltres goséssim aconsellaríem als nostres amics de la Barceloneta que un altre any no fessin una festa com la que en significació són els Jocs Florals, en un envelat, doncs resulta d'un contrast deplorable que mentre es llegeix una poesia i el públic estigui escoltant amb el reculliment que'l cas requereix, es senti el repic d'unes campanes lo que podríem dir-ne a cau d'orella o el xibarrí dels vianants que amb la alegria propia de la festa major, passen a l'entorn de l'envelat.

Çò és el nostre modest parer que donem amb tota sinceritat.

Morlius d'Andreu (R.) . . . Del cel i del mar.
 Montanyá (J. M.^a). . . . La meva cel·la.
 Montfort (A.). . . . Deu.
 » . . . El plany del monjo.
 » . . . A Barcelona.
 Navarro (J.) Com les roses...
 Oliver Ferrer (I.). . . . Remember.
 » . . . Al·leluia.
 Palau Ximenes (A. J.). . . La nostra oració
 Pedra (J.). . . . Hebesat vostres mans
 » . . . Sitges.
 Permanyer (P.). . . . De la França vella.
 » . . . La captaire.
 Planás Carvajales (J. M.^a). . . Crepuscle.
 » . . . Remembrança.
 » . . . Tenebres.
 Pons Martorell (J.). . . . Uns bohemis passen
 » . . . Prop de la llar.
 Pons Tió (J.). . . . A una rosa.
 Prats Vallés (Ll.). . . . Al vol.
 Queraltó Tolosa (P.). . . Migdiada.
 » . . . El día dels morts.
 R. (V.). . . . Impresions de un viat-
 ge a Suïssa.
 Raduá Maymó (J.). . . . Lo misteri del Gorch
 Blau.
 Rafart Marí (V.). . . . Amor-Natura.
 Ribas Bancells (B.). . . . Romanç a una modis-
 teta.
 » . . . Blancors.
 » . . . Amical.
 » . . . Pedra Alta.
 Ribera Font (P.). . . . Costa avall.
 Ricart Baguer (N.). . . . Tres paisatges d'au-
 tumne.
 » . . . Aspectes del port.
 » . . . Cap d'any.
 » . . . Fent camí.
 » . . . Matí de Gener a Bru-
 gués.
 Roc Teatres.
 » . . . Jean Walker.
 » . . . Exposició d'Art 1919.
 » . . . Final d'una excursió
 a Tossa.
 » . . . Un homenatge.
 Rocamora (M.). . . . Elogi del ví.
 Rodríguez (E.). . . . Casolana.

Rodríguez (E.) Ciutadana.
 Roig Mas (J) La llei.
 » . . . En la mort de l'amiga.
 » . . . Aposta.
 » . . . Contrast.
 » . . . Redempció.
 Roig (M.). . . . Sacrifici.
 » . . . El pí de l'obaga.
 » . . . D'art antic.
 Roselló (R.). . . . Auba i Crepuscle.
 » . . . Llavors amb melangia
 m'he recordat de tu.
 Rosich Cotuli (J.). . . . La rosa
 Rubió (J) L' Institut d' Estudis
 Catalans.
 Sala (F.) L'espasa.
 » . . . Flor de vici.
 Salvadó Miralles (J) . . . Desconsol.
 Sam. . . . Cròniques ciutadanes
 Saperas Auví (M) . . . Avui el jorn ha sigut
 gris
 » . . . Santa Isabel.
 » . . . Balada de la noia qui
 cull molça.
 » . . . **
 » . . . L'encontre matinal.
 » . . . Aquella pastora.
 » . . . D'un jardí.
 Smith Crònica del Masnou.
 » . . . Ressenya musical.
 Socías Fornell (S.). . . . Records.
 » . . . Enyorança.
 » . . . Cors jovençans.
 » . . . Posta de sol.
 » . . . Primícies d'amor.
 » . . . La reconciliació.
 Solà Marimón (P.). . . . A plè sol.
 Solervicens (J.). . . . Fent-se fosc.
 Suñé Pí (D.). . . . Record.
 Suriñach Sentfies (R.). . . El pobre i la esperança
 Torres Reyató (J) . . . Sagristia.
 Torres Vilaró (R.). . . . Hora baixa.
 Ventura Rodríguez (J.). . . Flors.
 Vila Reventós (M) . . . La ginesta.
 » . . . Daler.
 » . . . Voldria
 » . . . Damunt la fanca del
 jardí.

Vives (J. M.^a) Lletra.
 Vives Borrell (J.) Perdut l'encís.
 Pagesa bruna, pagesa
 brava.
 L'aranya que fila.
 Amb el pensament tan
 lluny.
 Amb l'anhel mes per-
 durable.
 Zaragoza Alemany (P.) . . . A Clavé.

Bibliografia.—Música —Altres cròniques d'art
 i de teatre.—Converses.—Traduccions.—Notes de
 redacció.

DIBUIXOS

Agudo Clará (Ignasi), Bulbena (Antoni), Casá
 (Antoni), Casas (Bonaventura), Coll (Tomás), Créi-
 xams (A.), Gómez (Antoni), Jou (Ramón), Marcé
 (Joan), Muñoz Murató (E.) Oltra (Francesc), Rius
 (J.), Risques (Manel), Roqueta (Ramón), Sánchez
 (Francesc), Serra (Eduard) i Tutusaús (Carles).

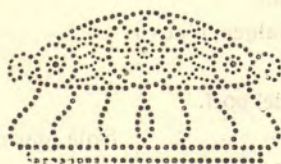
FOTOGRAFIES

Amat (Lluís), Armengol (A.), Bermejo (Josep),

Carassona (Ricard), Casamitjana (Enric), Farré
 (Jaume), Ferrer Gomis (Adelaida), Garriga (Josep),
 Girós (Joan), Gorgas (P.), Grau Ros (F.), Homs
 (Josep), Jané (A.), Joan (Josep), Marsal (J.), Mas
 (Ramón), Olivé (Enric), Olivé (Ventura), Oriol
 (Cecili), Ori, Picazo (E.), Pirla Corominas (J.), Pi-
 qué (Felip), Puigdemongas (D.), Ruíz (Josep M.^a),
 Sucarana (J. F.) i Vilaseca (Enric).

QUADRES I ESCULPTURES

Arola (Francesc), Batalla (Pere), Brugada (Ri-
 card), Bulbena (Antoni), Casá (Antoni), Casals (Pe-
 re), Casanovas (Francisco), Cassà Portella, Case-
 llas (Olager), Castellanas (Josep), Català (Lluís),
 Doménech (Anselm), Ferrater (Antoni de), Foix (Ra-
 món de), Fiol (Gabriel), Fontana (Josep), Galofre
 Oller (Francesc), Giménez Llopert, Gimeno (Fran-
 cesc), Giró (Miquel), Gómez (Antoni), Jou (Ramón),
 Lleyxà (Eduard), Marcé (Joan), Masdeu (Josep), Mo-
 lions Rocha (Ramón), Oltra (Francesc), Pujol Mon-
 tané (Josep), Queralt (Antoni), Riera (Josep), Sabaté
 Jaumà (P.), Sánchez (Francesc), Sans (Tomás),
 Santasusagna (Ernest), Serra (Eduard), Serratos
 (Ignasi), Soler de las Casas (E.), Tarragó (Claudi),
 Terroella (Joaquim), Tusquellas (Miquel) i Walker
 (Jean).

Quedan en cartera originals de

Lluís Casamitjana Plandolit, J. Costa Pomés, B. Delgás, Jaume Diví Toldrà, Daniel Forns Carre-
 ras, Emili Graells Castells, Pere Permanyer, J. Pons Martorell, V. Rafart Marí, Ramón Roselló, Miquel
 Saperas Auví, Mercé Vila i Reventós, Josep M.ª Vives Sentmartí i un treball signat per «Emporium», de
 quin autor voldríem sapiguer el verdader nom.—Tot lo demás, al cove

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Dia 1.er de Febrer de 1919 a les 6 de la tarda

ESTRENA DE

Jerusalém llibertada

Marca GIRAZZONI-FILM

La mes gran producció cinematogràfica
basada en el poema de Torquato Tasso

Mils de persones i caballs en escena

Admirable fotografia - Grans conjunts

EXCLUSIVA PER A CATALUNYA, BALEARS I ARAGÓ

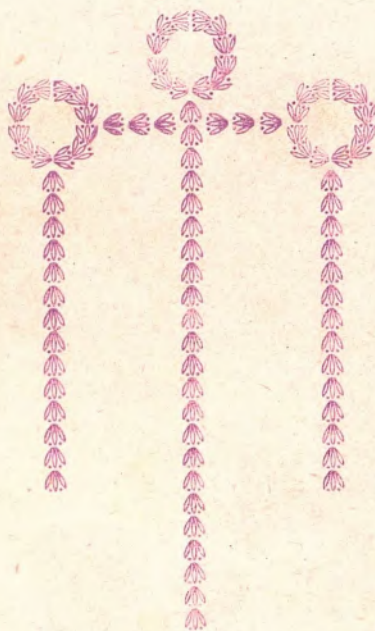
JOSEP MUNTAÑOLA - Barcelona

Al igual que *FABIOLA* sols es projectarà en
el PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Al igual que *FABIOLA* sols es projectarà en
el PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Febr./60

☞ Ribas ☞

Trajos

• Provença, 255 •

(prop del Passeig de Gràcia)

Barcelona